

MAJANDUSKASV

Ettevõtete käibed, kasumid ja investeringud kerkivad

Heido Vitsuri hinnangul võib majanduskasv tänavu tulla suurem, kui prognoosisid rahandusministeerium ja Eesti Pank. ▶ 4-5

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

Kolmapäev, 31. mai 2017 nr 104 (5702) 3 eurot

Üks julgem kui teine.

Julgus on luua nelja äriklassi-istmega sportauto.
Suurem julgus on lisada veel üks.

Uus Porsche Panamera

Hind alates 89 520 €

Porsche Tallinna esindus
Auto 100 AS

Mustamäe tee 12b
Telefon: +372 6837 000
info@porsche.ee
www.porsche.ee

Uus Porsche Panamera Sport Turismo

4+1 istmekontseptsiooniga

Hind alates 98 160 €

Auto Eestis alates 14. oktoober 2017

Soovid olla esimeste seas, kes Sport Turismoga tutvuda saab?
Registreeri end sportturismo.porsche.ee

PORSCHE

28. septembril 2017 Nordea Kontserdimajas

Registreerinud on juba
300 osalejat!

MAJANDUSKONVERENTS

Äriplaan 2018

Mõjuvõimsad, autoriteetsed ja aktiivsed Eesti ettevõtjad räägivad oma ootustest ja hirmudest 2018. aasta eelarve koostamisel.

"Kasumi teenimiseks tuleb põletada palju investorite raha."

Ahti Heinla

Starship Technologies kaasasutaja

Konverentsil esinevad:

Ain Hanschmidt Suurettevõtja ja investor**Antti Moppel** Olerexi aktsionär**Rain Lõhmus** Äripäeva 2016. aasta ärimees, LHV Grupi asutaja ja suuromanik**Raivo Rand** Rand & Tuulberg Grupi üks omanikke**Ardo Hansson** Eesti Panga president**Jüri Ratas** Eesti Vabariigi peaminister**Arno Kütt** Cleveron osanik ja juht**Jaak Läänemets** Uuetoa talu peremees**Armin Kõomägi** Ettevõtja ja kirjanik**Paul Oberschneider** Investor ja kinnisvarafirma Ober-Haus asutaja**Ahti Heinla** Investor ning Starship Technologiesi kaasasutaja ja tegevjuht**Erkki Raasuke** Nordea ja DNB ühendpanga juht**Jüri Vips** ABC Grupi juht

**Konverentsi
soodushind
lõppeb täna!**

549 eurot

(km-ga 658,8 eurot)

Registreerimine veebis ariplaan2018.aripaev.ee või Marili Niidumaa marili@aripaev.ee

Korraldaja:

Äripäev

Toetajad:

MarkIT, Moller Auto, Creditinfo, Coca-Cola HBC Eesti

KONVERENTS

Eesti e-arengu jüngrid kogunesid Tallinnas

"Me ei pea tegema asju täpselt samamoodi, kui Eestis on tehtud, kuid Eesti on tõendus, et asi on tehtav," ütles Tallinna konverentsile tulnud Aafrika Liidu infotehnoloogia volinik **Amani Abou-Zeid**. ▶ 8

MEDITSIIN

Kui vähihaige elu pole enam kulutõhus

Kulutõhusaks loetakse ravimeetodit, kus lisanduva kvaliteetse eluaasta maksumus ei ületa kolmekordset rahvusliku kogutulu aastamäära elaniku kohta. See arvutusmeetod jätab ravist ilma paljud vähihaiged. ▶ 10-11

INVESTOR

Twilio süvik võib olla hiilgav ostukoht

Investorile, kel on piisavalt närvi ja aega hoida Twilio aktsiaid, võib Twilio olla praegu väga hea investeering. Seda hoolimata asjaolust, et mai jooksul on Twilio kaotanud ligi miljard dollarit oma turuväärtusest. ▶ 14-15

PÄEVA TEGIJA ▲

Kaebas valitsuse maksuotsuse kohtusse

Kaubandus-tööstuskoja juhatuse esimees **Toomas Luman** imestas pool aastat tagasi koja sünnipäeval, kui suure entusiasmi-ga räägitakse maksusüsteemi muutmise vajadusest. Maksuudatuste ideid on sellest ajast langenud risti ja põiki ning ühe pärast läks koda valitsuse vastu ka kohtusse. Eile arutas halduskohus, kas sotsiaalmaksulangetuse ärajätmine päev enne selle rakendamise aega on Eesti riigis aktsepteeritav. Otsuseni võib kuluda veel kuu.

▶ Loe lisaks lk 6-7

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

Kolmapäev, 31. mai 2017
nr 104 (5702) 3 eurot

EUR/USD
1,1188 ▼

USD/EUR
0,8938 ▲

EUR/SEK
9,7248 ▲

EUR/RUB
63,3437 ▲

NordPool
31,66 ▼

Euribor
-0,254 ▲

MAJANDUSKASV

Viie aasta kiireim kasv

Kõik märgid näitavad ja asjatundjad usuvad, et täna avalikustatav esimese kvartali Eesti majanduskasv võib olla viie aasta kiireim. ▶ 4-5

▶ Endise majandusanalüütiku ja praeguse Reformierakonna poliitiku Maris Lauri hinnangul ületab majanduskasv I kvartalis tuntuvalt 3% ja võib jõuda isegi 4%ni. FOTO: ANDRAS KRALLA

LÜHIDALT

Arco Vara kinnitas dividendi

Arco Vara eilne aktsionäride korraline üldkoosolek kinnitas puhaskahjumi ning investoritele makstava dividendi. Hoolimata sellest, et aktsionäride üldkoosolek kinnitas lõppenud majandusaasta puhaskahjumina 832 000 eurot ning otsustas selle katta eelmiste perioodide jaotamata kasumi arvel, makstakse investoritele ka dividende. Dividendi suuruseks kinnitati 1 sent aktsia kohta ning kokku makstakse aktsionäridele välja 65 070,12 eurot.

E-piim loob Paidesse 100 töökohta

E-Piim kavatseb riigi eraldatava toetuse 15 miljonit eurot investeerida selleks, et rajada Paidesse uus tehas, mis peaks tegevust alustama 2020. aasta keskpaigas. Tööd saab seal sadakond inimest. "E-piima projekti puhul nägime, et tänu uuele tootmisele on Eesti piimatootjal võimalus saada aastast praegusest vähemalt 15 miljoni euro võrra suuremat tulu," rääkis Postimehes piimatööstuse suurprojekti hindamiskomisjoni esimees, ettevõtja Indrek Neivelt moodunud neljapäeval langetatud otsuse kohta. Neivelti sõnul on toetuse eesmärk peatada toorpiima eksport ja saavutada kõrgem ning stabiilsem toorpiima kokkuostuhind. Seda, et uus tehas võimaldab talunikele piima eest kõrgemat hinda maksta, kinnitas ka E-Piima juht Jaanus Murakas.

Ryanair hoiatab lennuliikluse katkemise eest

Ryanairi hoiatusel võib lennuliiklus Brexiti tõttu 2019. aastal kuudeks seiskuda, kui osapooled ei suuda kokku leppida õhuruumi puudutavates tingimustes. "Meil on vaja mingit selgust, kas Suurbritannia õhuruum jääb avatuks ning kui ei jää, siis tahame näha kokkulepete sõlmimist ning uute regulatsioonide väljatöötamist," ütles Ryanairi finantsjuht Neil Sorahan CNBC-le. Sorahan lisas, et kui Suurbritannia valitsus kokkulepeteni ei jõua, lõpetab Ryanair riigis oma tegevuse. "Kui neid leppeid pole järgmise aasta oktoobriks menetletud, on tõenäosus nende saavutamiseks juba väga väike," rääkis Sorahan.

VÕRDLU

Ametnike arvu vähenemine käib palgatõusuga käsikäes

Selle aasta 1. jaanuari seisuga oli ametnikke kokku 20 050, mis moodustab 70% avalikust teenistusest. Ülejäänud 30% avalikust teenistusest moodustavad töölepingulised töötajad, st päästetöötajad ja avaliku või muu teostamist toetavat tööd tegevad töötajad (nt personalitöötajad, raamatupidajad, asjaajajad).

Ametnike arv on aastaga vähenenud 1,6% ehk 317 inimese võrra ja avalik teenistus teravikuna on vähenenud 2,1% ehk 600 inimese võrra. Töötajate arvu vähendamise abil muudeti ka ametnike palku, mille kasvuks lisavahendeid ei eraldatud.

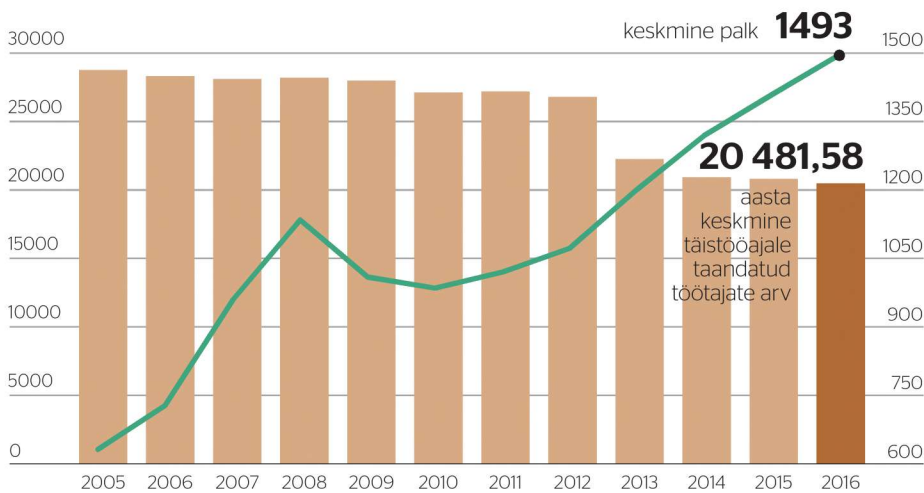
Ametnike keskmine kuu kogupalk oli moodunud aastal 1496 eurot ja keskmise põhipalk oli tänava 1. aprilli seisuga 1452 eurot. Muutuvpalga osakaal oli ametnikel moodunud aastal keskmiselt kuu kogupalgas 6,1%. Ametnike keskmine kuu kogupalk 2014. aastal oli 1374 eurot ning 2015. aastal 1418 eurot. Ametnike keskmine kuu põhipalk 01.04.2015 seisuga oli 1331 eurot ning 01.04.2016 seisuga 1394 eurot.

Sooliselt jagunevad ametnikud pea võrdsesti: 53% neist on naised ja 47% mehed. Kohalikes omavalitsustes on aga naissoost töötajate oluline ülekaal: naisi on 73% ja mehi 27%.

Vanuse poolest on pea pooled ametnikest nooremad kui 40. Kõige arvukama grupi ametnikkonnast moodustavad aga 31-40aastased ja 41-50aastased.

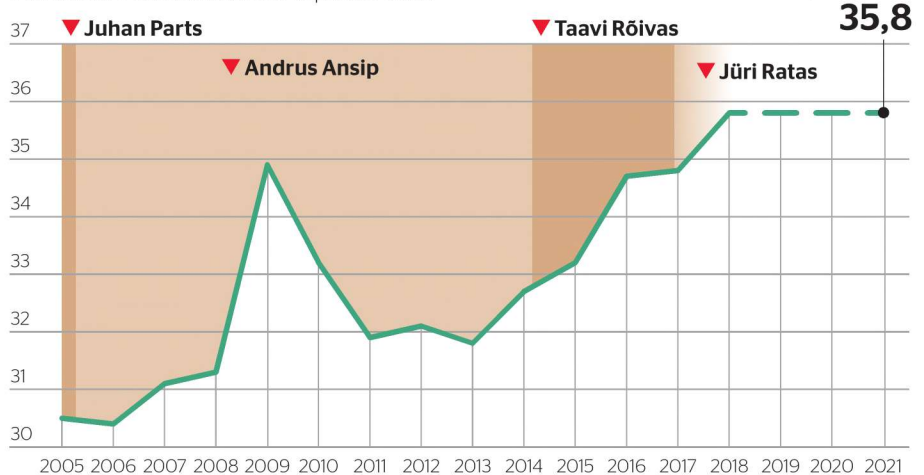
Kõrgharidusega töötajate osakaal on ametnike seas 66% ja kohalikes omavalitsustes 77%. Kohalikes omavalitsustes on kõrgharidusega töötajate osakaal suurem, sest ametnike üldist näitajat mõjutavad riigiametnikest eriteenistujad, kellele ei ole kehtestatud kõrghariduse nõuet, aga kelle osakaal ametnikkonnast on suur.

2013. aastal jõustunud avaliku teenistuse seadus jättis ametnike ringist välja need, kes selgelt avalikku võimu ei teosta ja nad nimetati töötajateks. Loodi ka uus palgasüsteem ning hüved ühtlustati erasektoris pakutavatega.

Maksukoormuse tõusu lõpp plaanis 2018. aastal

maksukoormuse osakaal SKPst protsentides

STATISTIKA

Valitsemiskulude kärped on olnud kõigest näilised

KRISTEL HÄRMA
kristel.harma@aripaev.ee

IRLi esimees Helir-Valdor Seeder käis välja idee, et uute maksude asemel võiks riigile lisaraha tulla valitsemiskulude kärpimisest. Seni on viimase kümne aasta suurem näiline kärpimine tulnud osa riigipalgaliste ümbernimetamisest.

Suurim langus ametnike arvus toimus 2013. aastal, kui jõus-

tus avaliku teenistuse seadus. Sellega jäeti ametnike ringist välja need, kes selgelt avalikku võimu ei teosta. Nead nime-tati töötajateks. Sinna alla läheb näiteks raamatupidamine, personalitöö, hankespetsialistide ja infotehnoloogide tegevus ja muu. Tõljal loodi ka uus palgasüsteem ning hüved ühtlustati erasektoris pakutavatega.

Ametnike arv on aasta-aas-

talt vähenenud, kuid esmapilgul paistab, et kulutused on palgatõusu tõttu siiski suurenenud. Tegelikult näiteks eelmisel aastaks selleks lisakulutusi ei tehtud.

Möödunud aastal asutustele üldiseks palgakasvuks lisaraha ei eraldatud, palgamuudatused tehti tänu töötajate arvu vähendamisest saadud kokkuhoiule.

6592
euroga oli eelmisel aastal kõige kõrgemini tasustatud ametnik maksu- ja tolliameti endine juht Marek Helm.

LIIKLUS

Tallinn tühistas segadust külvanud hanke

Tallinna transpordiameti juhataja Andres Harjo väljastas reedel käskkirja, milles tunnistas kehtetuks riigihanke "Liikluskorraldusvahendite paigaldamine ja hooldusteenuse osutamine 2017-2022", nii nagu rahandusministeerium seda nõudis.

Tallinn oli pandud hanke tühistamisega sundseisu, sest hange tuli tühistada ministeeriumi ettekirjutuse pärast

ja kuigi linn läks ettekirjutuse vaidlustamiseks kohtusse, jätis kohus rahuldumata transpordiameti esialgse õiguskaitse taotluse kohtuvaidluse ajaks ettekirjutus peatada. Selle täitmata jätmisel ähvardanuks linna sunniraha 1000 eurot.

Rahandusministeerium tegi 16. mail Tallinna transpordiametile ettekirjutuse, et see tunnistaks kehtetuks riigihanke, mille võitjaks valiti Küpro-

sele varjunud omanikega firma Signaal TM. Ettekirjutus tuli täita 26. maiks. Tallinna liikluskorraldusvahendite hanke üle algatas ministeerium järelevalvet, et kontrollida hanke korraldamise õiguspärasust. Taotluse selleks esitas hankel odavama pakkumise teinud, kuid siiski kaotajaks jäänud firma OÜ KiirWarren KL.

Järelevalvemenetluse kokkuvõttest selgub, et transpordi-

amet sätestas hankedokumentides hankelingu jõustumise ja teenuse osutamise alguse siduvalt kindla kuupäevaga, mis on möödunud, kuid selleks kuupäevaks lepingut ei sõlmitud. Hankedokumentidest erineva sisuga lepingu sõlmimine ei ole aga seaduslik, mistõttu tuleb hankemenetlus kehtetuks tunnistada, leidis rahandusministeerium.

ÄRIPÄEV.EE

Erinevate kaubaaluste ja pakkekomponentide tootmine, HT töötlus
kaubaalused.com
Telefon 51 05 565
investor@investor.ee

amello
raamatupidamisteenused
Raamatupidamine üle Eesti.
Teostame raamatupidamist kliendile sobivas majandustarkvaras.
MURETU KVALITEETNE REAALAJAS PABERIVABA
Võta meiega ühendust
www.amelloraama.ee
info@amelloraama.ee
tel 6 191 341

ROIGASAIAD OÜ

Roigasaedade valmistamine ja paigaldamine
tel 509 2933 • info@roigasaiad.ee
www.roigasaiad.ee

KOLIMISTEENUSED
Tel 613 9737, 503 6450 | ava@ava.ee | www.ava.ee

TAMREX

Iga hinnaastmega
mugavam samm!

TAMREX'is on parim tööjalanõude valik. Ka kõige nõudlikum klient leiab meie juurest jalanõud vastavalt oma vajadustele. Liigu kvaliteeditrepil kindla sammuga ülespoole.

COFRA Aksi
S3 SRC turvakingad

Vetthülgavast nahast pealsete ja hingava antibakteriaalse tekstiilvoodriga (Sany-Dry) antistaatilised turvakingad. Kahekordse tihedusega PU-välisald talub õli ja mitmeid kemikaale.

TOPreturn
COMPOSITE TOE CAP
200 J

Komposiitmaterjalist turvanina – parem soojusisolatsioon, kergem kui metallist turvanina

SANY-DRY®

COFRA Petri
S1P SRC turvakingad

Hingavast tekstiilist ja patenteeritud COFRA Microtech materjalist vastupidavate pealse- tega antistaatilised turvakingad. PU/TPU- libisemiskindel välisald talub õli ja mitmeid kemikaale, hea löögisummutus.

ALUMINIUM
200J
Kerges talumiinimist turvanina

APT
Anti Perforation Textile
ZERO PERFORATION
EN 12568:2010

SANY-DRY®

LÖHMATUD
SISETALD

APT torkekindel tald – parem soojusisolatsioon, kerge ja paindub

COFRA Beach Soccer Grey
S1P SRC turvakingad

Hästi hingavast tekstiilist jalanõud on kerged ja mugavad. Sees jalga toestav sisetald. EVA/TPU välisald talub õli ja mitmeid kemikaale. Alumiiniumist turvanina ja tekstiilist torkekindel tald. Turvaninal TPust kaitse.

ALUMINIUM
200J
Kerges talumiinimist turvanina

APT
Anti Perforation Textile
ZERO PERFORATION
EN 12568:2010

VÄÄNDUMIS-
KAITSE

SUPER
HINGAV

11
Mondapoint

11
Mondapoint

Libisemiskindlus

APT torkekindel tald – parem soojusisolatsioon, kerge ja paindub

BA024
39€

78400
69€

BA029
39€

B493T
85€

26012.201
118€

26032.201
98€

SG80223
122€

11550
79€

13050
87€

FW260
55€

COFRA Pakri
S1 SRC turvasandaalid

Ülikerged nahast pealsete ja hingava tekstiilvoodriga antistaatilised sandaalid. Kulumiskindlad tugevdused nina- ja kannaosas, hea löögisummutus.

TOPreturn
COMPOSITE TOE CAP
200 J

Komposiitmaterjalist turvanina – parem soojusisolatsioon, kergem kui metallist turvanina

SANY-DRY®

COFRA Riemann
S1P SRC turvasandaalid

Pehmest mikrofiibrist pealsetega hingavad sandaalid. PU/TPU välisald talub õli ja mitmeid kemikaale. Madala elektritakistusega.

TOPreturn
COMPOSITE TOE CAP
200 J

Komposiitmaterjalist turvanina – parem soojusisolatsioon, kergem kui metallist turvanina

APT
Anti Perforation Textile
ZERO PERFORATION
EN 12568:2010

VÄÄNDUMIS-
KAITSE

LÖHMATUD
SISETALD

11
Mondapoint

11
Mondapoint

Libisemiskindlus

APT torkekindel tald – parem soojusisolatsioon, kerge ja paindub

COFRA Guttorm
S1 P ESD SRC turvasandaalid

Nahast pealsetega antistaatilistel jalanõudel on hingav antibakteriaalne vooder (Sany-Dry) ja pehmest polüuretaanist anatoomiline sisetald. Kahekordse tihedusega polüuretaanist välisald talub õli ja mitmeid kemikaale, hea löögisummutus.

SANY-DRY®

TOPreturn
COMPOSITE TOE CAP
200 J

Lai liist ja komposiitmaterjalist turvanina – biomehaaniline room järgib jala kuhu

APT
Anti Perforation Textile
ZERO PERFORATION
EN 12568:2010

VÄÄNDUMIS-
KAITSE

LÖHMATUD
SISETALD

11
Mondapoint

11
Mondapoint

Libisemiskindlus

APT torkekindel tald – parem soojusisolatsioon, kerge ja paindub

Hinnad sisaldavad käibemaksu 20% ja kehtivad kuni 31.08.2017 või kuni kaup on jätkub!

TAMREX OHUTUSE OÜ

Tel 654 9900 Faks 654 9901 e-post: tamrex@tamrex.ee www.tamrex.ee

TALLINN
Laki 5, Pärnu mnt 130, Katusepapi 35

TARTU
Aardla 114, Ringtee 37a

PÄRNU
Riia mnt 169a, Savi 3

RAKVERE
Pikk 2

VILJANDI
Riia mnt 42a

JÕHVI
Tartu mnt 30

VÕRU
Piiri 2

VALGA
Vabaduse 39

NARVA
Maslovi 1

HAAPSALU
Ehitajate tee 2a

PAIDE
Pikk 2

JÕGEVA
Tallinna mnt 7

TÜRI
Türi-Alliku

RAPLA
Tallinna mnt 2a

» Et edukas ettevõtte olla, tuleb igal aastal pool miljonit eurot investeerida. Kui vahele jääd, hakkad konkurentidele alla jääma.

► masinaehitusettevõtte
Hekotek juht Heiki Einpaul
FOTO: ERIK PROZES

MAJANDUSKASV

Suur kasv tõstab pead

Täna selgub, kui palju Eesti majandus esimeses kvartalis kasvas. Kõik märgid ja ka asjatundjad viitavad sellele, et kasv on olnud viie aasta kiireim.

KRISTEL HÄRMA
kristel.harma@aripaev.ee

Äripäev

Statistikaameti andmetel kerkisid tänava esimeses kvartalis nii ettevõtete käibed, kasumid kui ka investeringud. Ettevõtlussektori kogukasum oli 612 miljonit eurot, mis oli 18 protsenti suurem kui aasta varem samal ajal. Kasumid kasvasid enamikul tegevusaladel, suurima panuse andsid kaubandus- ja tööstusettevõtted.

Presidendi majandusnõunik Heido Vitsur tõmbab rõõmustamisele aga pisut pidurit. Tema sõnul on igal juhul rõõmustav, et esimese kvartali ettevõtlussektori kasum oli peaaegu viiendiku võrra suurem kui möödunud aastal, kuid seejuures ei tohiks silmist lasta vähemalt kahte asjaolu. "Esiteks oli möödunud aasta esimese kvartali kasum viimase kuue aasta kõige viletsam ja teiseks ei olnud kasumi tugev kasv kuigi laiapõhjaline. Mitme majandussektori tulemused olid eelneva perioodiga võrreldes negatiivsed."

Logistika ja kinnisvara mustad lambad

Enim pidurdasid ettevõtlussektori kasumi kasvu kinnisvara, ehituse ning veonduse ja laonduse ettevõtted, samuti kukkusid kasumid kõvasti programmeerimise ja konsultatsioonide alal.

Ettevõtete majandusnäitajate põhjal on aga siiski kõlanud juba palju ennustusi hoojustunud majanduskasvu kohta.

"Kuna kasvavad nii eksport, tarbimine kui ka investeringud, siis ma ei imestaks, kui majanduskasv esimeses kvartalis ületab tuntuvalt 3 protsenti, võimalik, et jõuab isegi 4 protsendini," leidis analüütik Maris Lauri.

Lauri sõnul näitavad majanduskasvu ehitussektori aktiivsus ja ka majanduse usaldusindeks, mis liigub sünkroonis majanduskasvu näitajaga. Kasumi suurenemine näitab tema hinnangul, et ettevõtted on juba kohanenud tööjõupakkumise nappuse ja tugeva palgasurvega. Kasvanud on ka eksport ja tugevnenud inflatsioon.

Ökonomist Kaspar Oja avaldas sotsiaalsemeedias, et tema on viimaste nädalate jooksul avaldatud statistika põhjal Laurist veelgi optimistlikum. "Taskumudel näitab esimesse kvartalisse 4,6 protsendilist kasvu, aga kõiki neid mudelist välja jäävaid tegureid ja viimaste nädalate uudiseid arvesse võttes ei imestaks ma üldse, kui esimese kvartali kasv ületab 5 protsenti."

Kasumite kõrval ka kõnekamaid märke

Vitsuri hinnangul on kasumitest kõnekam see, et nii ettevõtete kogukulu, tööjõukulu kui ka tööviljakus lisandväärtuse alusel kasvavad 8 protsendi suuruses tempos.

Teine lootust sisendav tõsiasi oli tema sõnul kogukasumi kasvust tunduvalt suurem investeringute kasv. Investeringud kasvasid 28 protsenti ning enim investeeriti masinatesse ja seadmetesse, vähem ehitistesse.

"See on selge signaal, et meie ettevõtted on valmis Euroopa majanduskliima paranemisest oma osa nõudma, mistõttu võime sel aastal oodata oma majanduse mõdukast mõnevõrra suuremat elavnemist," ütles ta ja lisas, et majanduskasv võiks tulla suurem, kui on selleks aastaks prognoosinud rahandusministeerium ja Eesti Pank.

"Me ei tohiks aasta lõpus üllatuda ka siis, kui SKT kasv ületab sel aastal 3 protsenti," ütles Vitsur.

Masinaehitusettevõtte Hekotek juht Heiki Einpaul ütles, et Eesti ettevõtete head

elu oli märgata ka möödunud nädalal Saksamaal Euroopa suurimal puidutöötlemise seadmete tarnijate messil.

Einpauli sõnul tunnetasid nad selgelt, et messil oli rohkem huvilisi, kellega suhelda ning nende väljapanekut külastas varasemast oluliselt rohkem eestlasi.

"See tähendab, et nende ettevõtete esindajatel on olnud võimalik kulutada 1000 eurot selleks, et tulla messile ja vaadata, mida tarnijatel pakkuda on. Selles suhtes peab paika, et ettevõtjad on optimistlikud," arutles ta.

Igal aastal pool miljonit

Siiski ei julgenud Einpaul öelda, et neil oleks käive ja kasum järsult kasvanud, sest neil on pikaajalised projektid. "Igapäevast tööd tuleb teha, aga vaatame tulevikku optimistlikult." Ta ütles, et ehkki numbrid ei näita nende jaoks veel suurt paranemist, näevad nad head väljavaadet edasiseks.

Investeringute poole pealt plaanivad nad hankida juurde uusi seadmeid, aga teevad seda vähehaaval. "Et edukas ettevõtte olla, tuleb igal aastal pool miljonit investeerida. Kui vahele jääd, hakkad järelikult konkurentidele alla jääma," ütles ta ja lisas, et plaanis on ka töötingimusi parandada ja täiendada juhtimistarkvara. "Uusi suuri seadmepinke veel ostnud ei ole, aga ka see plaan on olemas."

Hulgimüüja Kaupmees & KO juhi Mart Relve sõnul on toonud nende sektoris suure kasvu tarbijate suurem ostujõud. "Kuski see peab ju lõpuks jõudma. Ja mis meile teeb head meelt, et osa sellest on jõudnud tarbimisse ja eelkõige toidutarbimisse. See meile sobib."

Relve kinnitas, et neil läks esimene kvartal hästi. "Aga mis üldisesse turuolukorda puutub, siis ma tunnetuslikult ütlen, et võib-olla on üldine seis nõks parem, kui ta oli aasta aega tagasi."

Relve hinnangul on nende ettevõttes toonud paremad tulemused veebipoe lahenduse käima saamine ja nad on teinud samme, et nende teenus oleks parem ja täpsem. Kasvanud on nii käive kui ka kasum ja ka teine kvartal on läinud tõusvas joones. "Aga

mis suvesse puutub, siis siin mängib juuli ja augusti ilm müügis suurt rolli."

Hoolimata ettevõtlussektori kogukasumi kasvust tegi statistikaameti andmetel suure languse kinnisvara- ja ehitussektor. "Turg on suhteliselt stabiilne, aga turul tegutsejaid tuleb heal ajal ikka juurde," viitas suurenenud konkurentidele kinnisvarabüroo Uus Maa juht Jaanus Laugus.

Laugus selgitas, et kinnisvarateenuse pakujate marginaal ei ole väga kõrge, ligikaudu 20 protsendi juures. "Seal pole palju vaja, et pluss muutuks miinuseks," selgitas ta.

Tihenev konkurent toob Lauguse sõnul surve agentide tasude tõstmiseks ja samas teenuse hinna langetamiseks. Samal ajal on püsikulude kasvule oma osa andnud näiteks kinnisvaraportaali kv.ee hinnatõus.

Laugus ütles, et nad jälgivad kulutusi hoolega ja suudavad seetõttu siiski kasumit püsida. "Püüame olla optimaalsed, aga samas meil ikkagi üks ja teine asi toob kulu juurde, mida meie ise mõjutada ei saa," ütles ta. Teine kvartal paistab Lauguse sõnul nende jaoks samasugune kui eelmisel aastal, kasvu märgata ei ole.

Ettevõtjad kuldajaks ei nimetaks

Hoolimata töötleva tööstuse kasumite suurest kasvust ei nimetaks Heiki Einpaul praegust olukorda ettevõtete jaoks kuldajaks, sest kuldajale järgneb harilikult väga suur langus.

"Aga kehv aeg ei ole, ütleme niiviisi. On normaalne aeg, võib tegutseda, mingsugust muret ega paanikat ei ole, et kohe-kohe homme otsitakse, kuidas asju kokku paneb hakata. Pigem näeme, et väike kasv püsib," rääkis ta.

Ka Mart Relve ei nimetaks praegust olukorda kuldajaks. Näiteks on ta valitsuse kavandavate maksumuudatuste tõttu tulevikus skeptiline. "Isegi kui mõnel ettevõttel läheb hästi, siis praegu tundub, et valitsus annab endast kõik, et ettevõtjad tunneksid ennast äärmiselt ebakindlalt," ütles ta ja täpsustas, et turul tekitavad ebakindlust praeguse valitsuse otsused, ümberotsustamised ja otsuste tagasivõtmised.

STATISTIKA

Kaubandus ja kinnisvara liiguvad eri rütmis

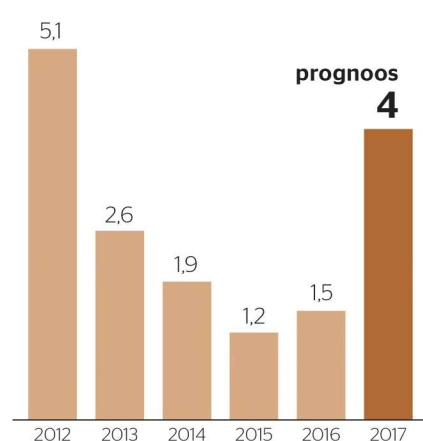
I kvartali kasum mln eurodes

valdkond	2016	2017	muutus
hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite remont	97,6	170,58	72,98
töötlev tööstus	64,64	109,92	45,28
kutse-, teadus- ja tehnikategevus	13,77	30,42	16,65
mäetööstus	2,31	14,56	12,25
veevarustus; kanalisatsioon, jäätme- ja saastekäitlus	-0,12	5,83	5,94
haldus- ja abitegevused	26,1	30,71	4,61
tervishoid ja sotsiaaltoetused	2,96	7,52	4,57
põllumajandus, metsamajandus ja kalapüük	13,01	14,82	1,8
kunst, meelelahutus ja vaba aeg	7,05	7,72	0,67
haridus	1,65	1,88	0,23
elektri, gaasi, auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine	92,85	91,04	-1,81
tarbeesemete parandus; muu teenindus	3,37	0,31	-3,05
majutus ja toitlustus	1,31	-4,99	-6,3
info ja side	28,25	17,8	-10,45
sh programmeerimine, konsultatsioonid jms	11,32	-1,01	-12,33
ehitus	9,03	-7,19	-16,22
veondus ja laondus	39,46	22,32	-17,14
kinnisvaraala tegevus	117,36	99,09	-18,27
kokku	520,6	612,34	91,74

STATISTIKA

Oodatakse suurt kasvu

I kvartali majanduskasv protsentides

ALLIKAS: STATISTIKAAMET

„On normaalne aeg, võib tegutseda, muret ega paanikat ei ole, et kohe homme otsitakse, kuidas asju kokku pane-ma hakata.“

hulgemüüja Kaupmees & KO juht Mart Relve

18%

võrra aasta varasemast suu-rem ehk 612 miljonit eurot oli esimeses kvartalis ettevõtlus-sektori kogukasum.

Lunden Food

Lunden Food OÜ on 10-aastane toiduainetööstus. Asu-me Tallinna lähedal Loo alevikus. Valmistame erinevaid toite (võileivad, salatid, magustoidud, sushi jt) Soome ja Eesti turule, aga samuti reisilaevade restorani-dele. Äripäev on meid kahel korral valinud Eesti parimaks toidutööstuseks. Meid on hetkel juba 260 inimest. Just nüüd valmis uus, moderne tootmishoone ning ees ootab oluline tootmismahdade kasv ja sügisel laie-nemine uutele turgudele.

Meeskonda ootame:

TELLIMUSTE VASTUVÕTJAT
VANEMKOKKA
KOKKI JA ABIKOKKE
VÕILEIBADE VALMISTAJAID
VALMISTOODANGU KOMPLEKTEERIJAJAID
TOODETE PAKKIJAJAID
KAUBA VÄLJASTAJAJAID

Lunden Food

Kandideerimiseks saada palun oma CV meiliaadressile tootmine@lunden.ee. Kontakttelefon: 6025874 või 58205868

Seoses ettevõtte laienemisega kutsume tööle tublisid, positiivseid ja edasipürgivaid inimesi.

Pakume

- Kaasaegseid töötingimusi
- Head ja kaua kokkutöötanud meeskonda
- Piisavalt võimalusi areneda
- Stabiilset töökohta
- Töökogemust rahvusvahelises ettevõttes

Meie meeskond ootab

TOOTEARENDAJA-TEHNOLOOGI
TOOTMISE ANALÜÜTIKUT
PERSONALISPETSIALISTI
TOOTMISE OSAKONDADE JUHTE

Kandideerimiseks saada palun oma CV läbi CV-Online keskkonna www.cv.ee

Kontakt: Maris Martin CV-Online värbamisspetsialist maris@cv.ee või telefon 6990 529.

Parimad tööandjad, parimad tööpakkumised
Kandideeri: www.cv.ee

▲ Kas seadusandja võib seadust rikkuda, kui tahab? Sellisele küsimusele läksid kohtust vastust ostima Toomas Luman ja Mait Palts (paremal). FOTO: RAUL MEE

TASUB TEADA Vaidluskoht

1. jaanuaril 2016 jõustub seadusemuudatus, mille järgi on alates 01.01.2017 sotsiaalmaksu määr 32,5%.

Detsembris 2016 võtab riigikogu vastu muudatuse, mille järgi on alates 01.01.2017 sotsiaalmaksu määr 33%.

Seaduses toodud kuue kuu reegli järgi poleks tohtinud sotsiaalmaksu ärajätmise otsus jõustuda varem kui 19.06.2017.

KOMMENTAAR Analüüsisime muudatust

SVEN SESTER
rahandusminister

Sotsiaalmaksu langetuse ärajätmise kooskõla põhiseadusega analüüsi põhjalikult ning ka õiguskantsler ei ole seda vaidlustanud.

Rahandusministeerium lähtub eeldusest, et detsembris vastu võetud seadusemuudatus jääb kehtima.

Maksuvaba tulu tõuseb nii madalat kui ka keskmist palka saavatele töötajatele järgmisel aastal 500 eurole kuus. Rahaliselt on maksuvaba tulu reform sotsiaalmaksu langetamisest kaks korda suurema mõjuga ja kasulik ka ettevõtetele. Madalamad tööjõukulude kasvaks, mis aitab hoida ettevõtete konkurentsivõimet ja säilitada töökohti Eestis.

MAKSUD

Kaubanduskoda kaebas valitsuse kohtusse

Eile arutas halduskohus, kas uue valitsuse otsus jätta ära sotsiaalmaksu langetamine on seadusega kooskõlas.

ELIISA MATSALU
eliisa.matsalu@aripaev.ee

Äripäev

Kaubandus-tööstuskoda palus juba eelmise aasta lõpus õiguskantsler Ülle Madisel pöörduda riigikohtusse taotlusega tunnistada, et sotsiaalmaksu langetamise ärajätmine 1. jaanuaril ja maagaasi aktsiisi järsk tõstmine on seadusega vastuolus. Nüüdseks on asi jõudnud halduskohtusse. Kohutule esitas kaebuse kaubandus-tööstuskoda eesmärgiga kontrollida riigi tegevuse seaduslikkust. Otsust on oodata umbes kuu aja jooksul.

Selle aasta alguses pidi jõustuma sotsiaalmaksu seaduse muudatus, mille järgi plaanis riik langetada sotsiaalmaksumäära sel aastal poole protsendi võrra ja järgmisel aastal veel poole protsendi võrra. Muudatuse eesmärk oli ettevõtluse toetamine mak-

sukoormuse leevendamise kaudu sel aastal ligikaudu 40,5 ja järgmisel ligikaudu 86 miljoni euro võrra. Võimule tulnud uus koalitsioon otsustas aga sellest maksulangetusest loobuda, kusjuures muudatus jõustus vaid üks päev enne päeva, millal madalam maksumäär pidanuks rakenduma.

See tähendab, et riik ei järginud seadusest tulenevat kuue kuu reeglit ehk minimaalset ooteaega, mis peab maksumuudatuse jõustumisele eelnema.

Kaubandus-tööstuskoda peadirektor Mait Palts ütles, et koja ainus eesmärk on saada selgust, kas kehtib maksukorralduse seaduse paragrahv, mis näeb ette, et seadusemuudatusest peab teada andma kuus kuud enne seaduse jõustumist. Palts lisas, et kui riigikogu kuue kuu reegli sisse kirjutas, oli kõigil arusaam, et sellest tuleb ka kinni pidada ja et see ongi seadusandja selge kohustus. Nüüd ootab kaubanduskoda kohtu seisukohta, mis peaks tulema 22. juunil.

"Kõikide maksumaksjate huvides on vajalik saada selgust, kas seadusandja võibki võtta seisukoha, et võib seadust rikkuda, kui tahtmine tuleb," ütles Palts.

Advokaadid: otsus pole põhjendatud

Kaubanduskoda esindavad vaidluses Ellex Raidla advokaadid Arne Ots ja Martin-Johannes Raude, kelle sõnul ei saa riik varasemate maksumuudatuste kohta antud lubaduste kiirkorras muutmist põhjendada koalitsiooni vahetusega ja uue koalitsiooni muutunud maksupoliitikaga. "Selle juu-

res ei tohi ununeda põhimõtted ja reeglid, mida muudatuste tegemisel tuleb järgida," selgitasid nad.

Advokaatide sõnul on maksu- ja ettevõtluskeskkonna stabiilsus ja võimalike muudatuste läbikaalutus ning ellu rakendamise ettenähtavus väga olulised ja vajavad kaitset. "Antud kohtuvaidluse eesmärk on tuua need tagasi fookusesse," lisasid nad.

Maksulangetuse ärajäämine kui murelaps

Enne kaubanduskoda palus õiguskantsleril sama probleemi üle vaadata ka Reformierakonna liikmest rahanduskomisjoni esimees Remo Holsmer. Tollal vastas Madise, et kui valitsus tahab sotsiaalmaksu määra langetamist selle aasta alguses ära jätta, peab ta esitama erakordselt kaalukad põhjendused, sest vastasel korral piiratakse ettevõtjate õiguspärasest ootust.

Detsembris, kui kaubanduskoda oma esimese pöördumise tegi, oli kuulda advokaatide vastakaid arvamusi. Näiteks advokaadibüroo Sorainen'i maksuõiguse vandeadvokaat Tanel Molok leidis, et sotsiaalmaksu langetamise ärajätmine on vastuolus nii maksukorralduse seaduse kui ka põhiseadusega. Talle vaidles vastu Lextali büroo vandeadvokaat Alar Urm, kes ütles, et president teeks rohelist tuld näidates õigesti. "See on antud juhul mõistlikum lahendus. Kui keegi pöördub riigikohtusse, tuleb huvitav lahend. Mina pean õigemaks argumentatsiooni, et tegemist ei ole põhiseadusevastase seadusemuudatusega," rääkis ta.

MAKSUD

Kohus ei lubanud kütteõli

MÄRT BELKIN
mart.belkin@aripaev.ee

Tallinna halduskohus tühistas maksuotsuse, millega riik nõudis parvlaevadele rasket kütteõli müünud United Oililt 280 000 eurot diislikütuse aktsiisi.

Richard Tomingase ja tema äripartnerite firma müüs Väinamere Liinide laevadel kasutamiseks United DMA nimelist rasket kütteõli. Maksuamet leidis, et see on sarnane diisliga ning parvlaevadel kasutati seda mootorikütusena. Seetõttu nõudis riik firmalt välja 280 000 eurot diislikütuse aktsiisi.

Eelmisel nädalal otsustas Tallinna halduskohus otsuse tühistada. Kohtu arvates ei suutnud maksuamet näidata, et tegu on tõepoolest diislikütuse sarnase kaubaga – puudusid ka teaduslikud tõendid.

Otsus pole veel jõustunud ning maksuametil on soovi korral juuni lõpuni aega see ringkonnakohtusse edasi kaevata.

Minister lobises liialt?

Eelmise aasta 24. oktoobril oli kütteõli teemaks ka riigikogu saalis. Mitu Vabaerakonna saadikut pärisid toona veel Reformierakonna juhitud valitsuse

rahandusministrilt Sven Sesterilt aru, miks on raske kütteõli aktsiis palju madalam kui diislikütusel ning mida on riik kurikavalate kütuseärimeeste vastu ette võtnud.

Opositsioonipoliitikud viitasid ka Äripäevas 2015. aastal ilmunud lugude seeriale kütuseärimeeste uutest nippidest. Lood paljastasid tulusa äri saladused: üks levinud nippe on segada kütust lisanditega ja müüa seda kütteõlina, kasutades ära seda, et kütteõli aktsiis on diisli omast mitukümmeend korda madalam. Kaup põleb mootoris aga ikka nagu diislikütus.

Wiru Uks Tallinn OÜ

PAKUME

- Kvaliteetseid Ryterna garaažiukse
- BFT ja Somfy automaatikat
- Saksamaist GfA-Elektromateni tööstusautomaatikat

Paigaldusele lisaks pakume ka uste remonti ning hooldust.

Tel 50 44 798
wu@wu.ee

Vaata lisaks
www.wu.ee

▲ Tere andis pärast mõnda aega kestnud vaidlust endise nõukogu liikme Karl Kruuda nõudmistele järele. FOTO: KARLI SAUL / EKSPRESS MEEDIA

KONFLIKT

Oliver Kruuda poeg surus Tere nurka

MARGE VÄIKENURM
marge.vaikenurm@aripaev.ee

Tere piimatööstuse eksomani-ku Oliver Kruuda poeg surus ettevõtte nurka, misjärel pidi firma rahakotirauad avama.

Peamiselt rallisõitjana tun- tust kogunud Karl Kruuda istus Tere nõukogus napilt aasta aega. Nõukokku tuli ta 2015. aasta no- vembris ja lahkus sealt läinud aasta oktoobris. Tere ja Kruu- da vahel kerkis tüli, mis viis lõ- puks kohtusse. Miks vaieldi, on siiani selgusetu. “Ma ei soovi sel- lest üldse rääkida. Ma ei taha, ai- täh,” sõnas Kruuda.

Märtsi keskel pandi paika ist- tungiaeg, mis jäi sellesse näda- lasse. Kohtusaalis vaidlemist aga ei näe, sest Tere andis märtsi Kruudale järele ja nõustus nende vastu esitatud hagiga.

Nii peab Tere nooremale Kruudale maksma veidi üle 34 000 euro. Lisaks sellele sum- male tuleb Terel tasuda viivist ja maksta üle 1300 euro ulatuvaid menetluskulusid.

Tere juhid vaikivad

Pärast Kruuda nõukogust lah- kumist asus ettevõtte juhatuse liikmeks Aivar Rehe, kes üleväl olnud vaidlust ei kommenteeri- nud, viidates konfidentsiaalsus- lepingule.

Küsimustele keeldus vasta-

18.
aprillil võttis konkurents- amet lisaaega Maagi ja Tere ühinemise asjus. Otsuse tegemiseks on ametil neli kuud.

mast ka praegune Tere juht Mar- git Talts.

Aivar Rehe koos senise nõu- koguga astus tagasi selle aas- ta märtsis. Nõukogu kutsus ta- gasi Tere pankrotihaldur van- deadvokaat Maire Arm. Ta va- lis uue nõukogu, kuhu kuulu- vad Pharma Holding OÜ juhatu- se esimees Katre Kõvask, Kama- kamaka OÜ juhatuse liige Erik Haavamäe ning Ellex Raidla partner Sven Papp.

Nõukogu määras Tere uueks juhiks varem Maag Gruppi juh- tinud Taltsi.

Uudiseid oli märtsikuus veel. Nimelt esitas Maag Grupp taot- luse Tere ülevõtmiseks. Loa saa- mise järel plaanib Maag ühen- dada Tere Farmi Piimatööstu- sega ja laiendada Farmi tege- vust. Ostutehingu tarbeks asu- tas Maag uue äriühingu MG Pii- ma Invest. Maag märkis koon- dumise kokkuvõttes, et tehni-

guni viisid saneerimisel Tere ja selle pankrotis ematööstaja El- veda finantsraskused – need tin- gisid vajaduse leida firmale uus strateegiline omanik.

Märtsi alguses teatas Maag Grupp veel, et ostis Nordealt ja DNB Pangalt Tere ja Terega seo- tud firmade laenuõuded ning sai Tere suurimaks võlausal- dajaks. Samal päeval vahetas pankrotihaldur Maire Arm väl- ja nõukogu koosseisu.

Menetlus võtab aega

Konkurentsiamet alustas april- lis omanikuvahetuse asjas lisa- menetlust, et koguda rohkem andmeid. Otsuse tegemiseks on ametil aega neli kuud.

Amet alustas Maag Grupi ja Tere omanikfirma Elveda ühi- nemise asjus täiendavat menet- lust, mis annab ametile uurimi- seks neli kuud lisaaega. “Praegu ei saa menetluse seisu ega täien- dava menetluse alustamise ot- suse sisu täpsemalt kommen- teerida,” ütles konkurentsiameti kommunikatsioonijuht Maar- ja Uulits.

Konkurentsiamet teeb li- samenetluse alustamise otsu- se selleks, et koguda veel and- meid ning selgitada, kas vaat- lusaluse koondumise puhul esi- neb konkurents kahjustavaid asjaolusid.

TELEKOM

Elisaga ühinemisel lahkub veel kaks Starmani juhti

Elisa ja Starmani ühend- struktuur on koostatud ja kuna pole mõistlik funktsioone dub- leerida, lahkuvad ettevõtetest Starmani Eesti äriüksuse juht Toomas Tiivel ja tehnoloogia- direktor Jaanus Erlemann, tea- tas Elisa.

“Lähtusime soovist ühenda- da ettevõtete tugevused ja välti- da dubleerivate funktsioonide teket. Muudatused lähtuvadki uuest ühendstruktuurist,” tea- tas Elisa ja Starmani juhatuse esimees Sami Seppänen.

▲ Starmani Eesti äriüksuse juht Toomas Tiivel peab ühinemise tõttu ettevõtetest lahkuma.

FOTO: EIKO KINK

Seppäneni sõnul on ettevõ- tete ühinemise järel kinnitatud kõiki juhtimis- ja funktsiooni- de tasandeid puudutav ühend- struktuur ning see jõustub 1. juunil. Jaanus Erlemann lah- kub ametist 31. mail ning Too- mas Tiivel 30. juunil.

Elisa on Põhjamaade juhtiv sideteenuste pakkuja, mis tee- nindab Põhjamaades ligikaudu kaht miljonit klienti. Elisa Ees- ti käibe oli eelmisel aastal 99,3 miljonit eurot.

ÄRIPÄEV.EE

KESKKONNAMINISTEERIUM

Keskonnaministeerium on kõige looduslähedasem ministeerium Eestis. Meie eesmärk on tagada liigirikas loodus ja puhas elukeskkond meile kõigile.

Eelarve ja planeerimise osakond otsib oma meeskonda STRATEEGILISE PLANEERIMISE NÕUNIKKU

Selleks, et toetada keskkonnavaldkonna strateegiliste eesmärkide elluviimist, on Sul võimalus koordineerida strateegiliste dokumentide ja tööplaanide koostamist ning anda oma teadmised ja panus keskkonnavaldkonna strateegilise planeerimise korrastamise arendusprojekti.

Mida Sa tegema hakkad?

- Korraldada ministeeriumi valitsemisala arengukava ja tegevuskava uuendamist, tege- vuskava täitmise aruande koostamist ning teed vajadusel parandusettepanekuid
- Koordineerid ministeeriumi tööplaanide koostamist ja tööplaanide täitmise tulemuslik- kuse hindamist ning tagad ministeeriumi tööplaanide sidususe valitsemisala arengukava, valdkonna arengukavade ja teiste strateegiliste dokumentidega
- Osaled keskkonnavaldkonna strateegilise planeerimise korrastamise arendusprojekti
- Analüüsid keskkonnavaldkonnaga haakuvate strateegiliste dokumentide ja õigusaktide vastavust keskkonnavaldkonna strateegiliste eesmärkidele
- Juhendad ministeeriumi ja allasutusi strateegilise planeerimise küsimustest

See töö on Sinule, kui:

- Sul on magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon
- Sul on teadmised ja töökogemus strateegilise planeerimise valdkonnas
- Sul on tahe asju ära teha ja paremaks muuta
- Sul on väga hea suhtlemisoskus, hea iseseisva töö tegemise oskus, initsiatiivikus ja pin- getaluvus
- Sa suhtled väga hästi eesti keeles ja hästi inglise keeles

Mida me omalt poolt pakume?

- Vastutusrikast tööd ja väljakutset pakkuvaid tööülesandeid
- Võimalust panustada valdkonna edendamisse
- Oma ala tegijatest koosnev meeskonda
- Avatud meelt uutele ideedele
- Paindlikku tööajakorraldust
- Haigestumise korral hüvitise maksmist juba teisest päevast
- Erialaseid koolitusi ja palju vahvaid ühisüritusi
- Tallinna kesklinnas asuvat mõnusat töökeskkonda ning sõbralikke kolleege

Erialastele küsimustele vastab eelarve ja planeerimise osakonna juhataja Margo Nõukas, e-post: margo.noukas@envir.ee või telefonil 626 2804. Konkurssi puudutavat infot annab personaliosakonna peaspetsialist Katrin Talvik telefonil 626 2827 või e-post katrin. talvik@envir.ee. Kandideerimiseks palume saata oma CV ja motivatsioonikiri hiljemalt 11. juuni 2017. a e-posti aadressile cv@envir.ee.

eest diislimaksu nõuda

Sester kirjeldas esialgu ül- disemalt maksuameti töövõt- teid. Seejärel aga teatas ta värs- kest töövõidust. “Järelevalve tu- lemusena on maksuhaldur alus- tanud 2016. aastal kahte mak- sumenetlust, sest müüdi diisli- kütusega sarnast rasket kütte- öli ning see läks kasutusse moo- torikütusena. Esimese maksu- menetluse puhul määrati mak- susummaks 280 000 eurot,” rää- kis Sester.

Nüüdseks on selge, et tegu oli United Oili suhtes tehtud ot- susega, mille kohus nüüd eba- piisavate tõendite tõttu taga- si lükkas. Huvitavaks teeb asja

see, et kütusefirmale väljasta- tud maksuotsus tehti alles 15. detsembril ehk minister rapor- teeris töövõidust enne, kui asi teoks sai. Maksuseadus näeb et- te, et maksuameti kohus on hoi- da maksusaladust ehk mitte ja- gada kõrvaliste isikutega kelle- gi maksuasju puudutavat tea- vet. Kuidas aga minister otsu- sest enne teada sai, eriti veel kõ- vasti enne asja ametlikku vor- mistamist?

Tavapärane infoliikumine

“MTA asub rahandusministeeriumi haldusalas ning riigieel- arve eest vastutava ametkonna-

na liigub ameti ja ministeeriu- mi vahel info vajaduspõhiselt,” kommenteeris maksuameti kontrolliosakonna juhataja ase- täitja Kaido Lemendik.

Täpsemalt annavad maksu- ametnikud rahandusministeeriumile ülevaateid maksuriski- de ja levinumate petuskeemi- de kohta. Lemendik rõhutas, et ametnikud on siiski kohustatud maksusaladust hoidma, mistõ- tu pole skeemide kirjeldused ja viited maksumenetlustele isi- kustatud. Tema sõnul järgiti reegleid ka toona – anti ülevaa- de kütusesektoris käimasoleva- test maksumenetlustest.

REMU

Screening Technology & Amphibious Excavators

REMU sõelkopad

- pinnasetöödel
- komposteerimisel
- ümbertöötusel
- sõelumisel
- trasside tagasitaitel

ja teistes tööstusrakendustes

Maaletooja ja müüja: **SAMI MASINAKESKUS OÜ**
SAUE 76505, Tule 20, tel 528 2732, 521 8462
VALGA 68204, Petseri 40, tel 524 1759
www.sami.ee

„Me ei pea asju tegema täpselt samamoodi, kui Eestis on tehtud, kuid Eesti on tõendus, et asi on tehtav.“

► Aafrika Liidu infotehnoloogia arengu eest vastutav volinik Amani Abou-Zeid eile Tallinnas. FOTO: RAUL MEE

E-RIIK

Eestil on jagada innustav e-lugu

Aafrika Liidu infotehnoloogia arengu eest vastutav volinik Amani Abou-Zeid ei taha hästi uskuda, et eestlasi on ainult 1,3 miljonit.

SIRJE RANK
sirjerank@aripaev.ee

Äripäev

KOMMENTAAR Eesti e-evangeelium

LINNAR VEEK
IT-visionär

Eestit peab evangeelseks e-riigiks üle 100 riigi maailmas. See on nende jaoks ilmutuslik evangeelne kogemus, mida meie oleme teinud.

Nad on siia Tallinna kohale tulnud oma usutunnistust kuulutama ja oma palverännakut tegema. See, kuidas Eesti on ees teinud, on väga sobiv nende riikidele, kes alles alustavad.

Saalis istub näiteks väikesemaailma ühe vaeseima riigi El Salvadori esindaja, kes

laadis alla X-tee, tasuta, konsulteerimata, ja ühendas kuus riiklikku registrit X-tee taha. Nüüd on ta siin, et teada saada, mida edasi peaks tegema.

Tehnoloogia kiht võib olla uus, aga oluline on see lähene-mine-mõtteviis-filosoofia, kuidas Eesti alustas. Kuidas oleme suutnud teha nii, et IT pole asi iseeneses, vaid seotud teenuse protsessiga, toetades ja võimendades seda. Ja teine aspekt – me pole lasknud enast ühelgi tehnoloogiaettevõttel lukustada, arhitektuur on hajutatud.

On väikeriik Rwanda, mis on teinud IKTs suuri edusamme, on valitsemise edulugu Roheneemesaartelt, on suurepärase tehnoloogiaga ärikeskus Mauritiusel. On Burkina Faso, maailma üks vaesemaid riike, mis kasutab mobiililahendusi sünnitunnistuste väljastamiseks. Finantssüsteemi kaasajastamisel on mõnes riigis juba hüppena-õ järgmise tööstusrevolutsiooni tasandile jõutud, loetles volinik. Sealsamas on aga suure rahvaarvuga Egiptus, kus riigivalitsemine oli kõrgel tasemel juba 3000 aastat en-

ne meie aja arvamist, kuid mis pole ikka veel suutnud ega õieti üritanudki nõõrivast bürokraatiast e-lahenduste abil välja murda.

„Meil on Aafrikas palju säravaid näiteid hoolimata ülimalt suurtest raskustest,“ ütles Abou-Zeid.

Benini digimajanduse minister Rafiatou Monrou ütles Äripäevale, et näiteks Beninis on takistuseks, et osa elanikkonnast on alles kirjaoskamatu. „Samas tahame, et ka need inimesed hakkaksid kasutama e-lahendusi,“ ütles minister.

Väljakutseks võib osutuda ka erinev aja mõiste. „Aeg ei ole, aeg tuleb,“ kirjeldas oma Aafrika kogemusi firma GoSwift müügijuht Madis Sassiad. Eesti firma on veokitele pikade järjekordadeta piiriületust võimaldavat teenust pakkunud mitmes Aafrika riigis, kuid midagi lõplikku veel maha tehtud ei ole. On osaletud riigihangetel ja saadud pakkumisi, kuid praegu on kõik veel nii-öelda õhus.

Amani Abou-Zeidi sõnul saavad Eesti IKT-ettevõtted Aafrikas mitmel moel kasulikuks olla. Turg on avatud ja atraktiivne ning igas mõttes suur. „Ma ei usu, et Aafrika turg kuidagi keerulisem on,“ ütles ta.

Eesti on elav eeskuju

Ent eriti oluline on Eesti eeskuju – tõendus, et digitaalne pööre ühiskonnas, riigivalitsemise kontseptsiooni muutus, on üldse võimalik.

„Me ei pea tegema asju täpselt samamoodi, kui Eestis on tehtud, kuid Eesti on tõendus, et asi on tehtav,“ ütles ta. „See on üks peamisi sõnumeid, mis ma siit kaasa võtan.“ Mõtlemise muutmine saab olema üks kõige suuremaid väljakutseid, ja usalduse loomine, et inimesed e-teenuseid üldse kasutama hakkaks.

Eesti firmadele soovitas volinik, et Aaf-

rikasse tulles võiks lisaks teadmistele ja oskustele kaasa võtta ka veidi alandlikku meelt, sest nii mõndagi on Aafrikas heal tasemel juba ka ise loodud. On oma äpiloojad ja start-up'id, mis on ka rahvusvaheliselt läbi lõõnud.

Amani Abou-Zeid ütles, et tal oli hea kohtumine Euroopa Komisjoni asepresidendi Andrus Ansipiga. See, kui lühikese etteteatamisega kohtumine teoks sai, oli tema sõnul märk Euroopa Liidu huvist Aafrikaga tihedamat koostööd teha. Sama veendumuse sai ta vestlusest Eesti presidendi Kersti Kaljulaidiga Eesti läheneva ELi eesistumise eel.

Euroopa suuremat huvi ja toetust ootaksid ka Aafrikas tegutsevad Euroopa ettevõtted, ütles Madis Sassiad. Tugevas konkurentsis USA ja Hiina tippfirmadega on ilmne, kuidas nende riikide tugev toetus oma firmadel Aafrikas edeneda aitab.

Kas Eesti firmadel on motivatsiooni?

Äripäeval oli võimalus intervjuuerida ka Benini digimajanduse ministrit Rafiatou Monrou, kes tuli Eestisse juba varem Eestit väisanud ja siinsetest e-lahendustest innustunud presidendi jälgedes.

Ministri sõnul tahaks Benin selles vallas kiiresti edeneda ja olla e-teenuste platvormiks teiste Aafrika riikidele. Ta avaldas lootust, et Eestis loodud kontaktid aitavad seda ambitsiooni paremini ellu viia. Mis ministrit hämmastas, oli valituse roll Eesti digipöörde eestvedajana. „Meil on ikka erasektor aktiivsem pool.“

Linnar Viik aga osutas, et tegelikult on need ikka erasektori firmad, kes Eesti e-edu teoks on teinud ja nii saavad just nemad seda edu ka eksportida. Küsimus on aga selles, kas selleks ekstra pingutuseks on motivatsiooni, kui ka koduturg ja lähiturud kasvavad.

AUTOTÖÖSTUS

Ükski autotootja ei taha, et teda tabaks Nokia saatust

MAIT KRAUN
mait.kraun@aripaev.ee

Microsoft ei hakanud arvutitööstuses domineerima riistvara, vaid Windowsiga. Siis tuli Apple ning sellest sai maailma suurima turuväärtusega avalik ettevõtte – mitte ainult tänu telefonile, vaid ka tarkvarale.

Nüüd võib Tesla teha autode puhul samamoodi, ütles tehnoloogiasektori investor Marc Andreessen, kes on investeerimisfirma Andreessen Horowitz kaasasutaja.

“Praegu ei ole maailmas ühtegi autofirmat, mis annaks kõigile märku, et see on nende eesmärk. Nad kõik ütlevad, et nad teevad kõige paremini autosid ning tarkvara on komponent, mis käib autosse eraldi,” ütles Andreessen. “Meie väide seisneb selles, et nad eksivad ning tegelikult voolab kogu väärtus tarkvaratootjasse. Kogu autos viibimise kogemuse määrab ära tarkvara.”

Andreesseni kommentaarid tulevad ajal, mil Fordis toimuvad suured muutused. Seni ettevõtet juhtinud tegevjuht asendati iseseisvate autode ekspertiga. See juhtus vaid mõni päev pärast Andreesseni intervjuud ning näitab, et iseseisvate autode võidukäik on täiesti reaalne. Need autod ei põhine

▲ Tesla elektriauto Model X, mis on väljas jaanuaris Belgias toimunud motonäitusel. FOTO: EPA

ainult sensoritel, vaid kasutavad ka algoritme, mis koguvad andmeid ning teevad prognoose.

Keegi ei taha Nokia saatust

“Kunagi olid ettevõtted Nokia, Rim ja teised, kes tegid telefone ning suhtusid tarkvarasse kui mingisse lisandisse,” ütles Andreessen. “Autotootjate uus tegevjuhtide põlvkond teab seda. Nad veedavad Silicon Valleys suhteliselt palju aega ja kontakteeruvad ka meiega. “Me ei taha olla autotootjate seas olev Nokia,” ütlevad nad.”

Andreessen on kuulus oma väite poolest, et “tarkvara sööb

maailma ära”. Ta prognoosib, et iga toode või teenus, mis saab muutuda tarkvaraks, muutubki tarkvaraks. Andreessen väidab, et riistvara tootjad, kes ei tooda raudvarale vastavat tarkvara (näiteks autotootjad), ei saa varsti toote pealt enam suuremat kasumit.

Tema riskikapitalifirma on investeerinud iseseisvaid autosid arendavatesse ettevõtetesse, nagu Comma.ai ja DeepMap.

Autodes üha rohkem tarkvara

“On selge, et autodes on praegu palju rohkem tarkvara kui 10 või 20 aastat tagasi,” ütles And-

reessen. “Kõik teavad seda. Võib öelda, et autotootja, kes teeb 10 aasta pärast parimat tarkvara, on võitja.”

Andreessen tõi näiteks Apple'i. Ettevõtte on vertikaalse integratsiooni musternäidis – Apple kontrollib nii tarkvara- kui ka riistvara tootmist. Ettevõtte tagab sellega, et erinevad tooted töötavad üksteisega koos ning müüa on võimalik ka erinevaid rakendusi.

See erineb horisontaalsest mudelist, mida kasutab näiteks Microsoft. Ettevõtte toodab tarkvara – Windowsi, Outlooki ja Wordi, mida on võimalik kasutada paljude firmade masinatega. Andreessen ütles, et autotööstuses võivad domineerima hakata mõlemad mudelid.

“Tesla võib välja näha nagu Apple 2007.–2008. aastal – enne seda, mil nad avalikustasid esimese iPhone'i, aga polnud neid väga palju veel müünud. Aga nad hakkasid müüma tohutult,” ütles Andreessen. “Teine võimalus on öelda, et Tesla on nagu Apple 1992. aastal, mil toodeti esimene Macintosh. Jah, nende integreeritud riistvara-tarkvara kooslus on hea, aga teised tulevad ja pakuvad samuti tarkvara. Ma arvan, et Tesla puhul on see väga tähtis küsimus – milline pool osutub neil tugevamaks?”

LÜHIDALT

IT-tõrge kukutas British Airwaysi emaettevõtte aktsiat

British Airwaysi emaettevõtte International Airlines Groupi aktsia kukkus Londoni börsil märkimisväärselt, sest firmat tabanud IT-tõrge häiris puhkuste nädalal tugevasti lennuliiklust. Möödunud nädalavahetusel tühistati palju lende ning eilsel esimesel kauplemisspäeval reageeris ettevõtte aktsia sellele enam kui 3protsendilise langusega, kirjutas Bloomberg. Samuti kukkus ettevõtte aktsia Madridi börsil, kuid taastus languses päeva teises pooles, jõudes isegi plussi.

Analüütikute hinnangul läheb tõrge lennuettevõttele maksma kümneid miljeoneid naela ning lisaks tuleb maksta ära jäänud reiside eest klientidele kompensatsiooni. “Samuti sai kahjustatud firma maine,” ütles Hargreaves Lansdowni analüütik George Salmon.

Oodata on puuvillauputust

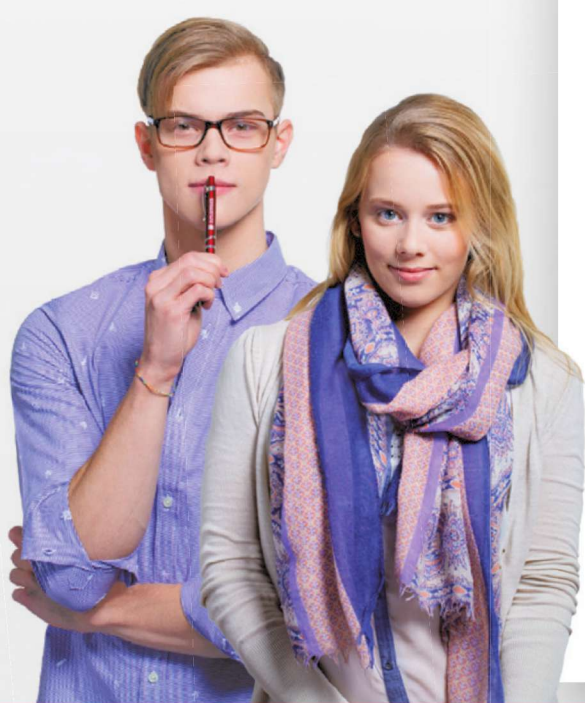
Näib, et lähiajal on globaalne puuvillaturg suures ülepakkkumises, kuna tootjad on kasutanud viimase aja kõrget hinda ära ja tootmismahtu märkimisväärselt kasvatanud. Puuvillatootmine peaks 1. augustil algaval hooajal tõusma 6,9% võrra. USA põllumajandusameti andmeil peaks Ameerika farmerite puuvillatoodang olema tänava viimase kümne aasta suurim, kuna ilm on olnud hea. Toodangu kasvu on oodata ka Austraalias ja Brasiilias, kus tootjad on üle läinud moodsamale tehnoloogiale, mis on omakorda aidanud kaasa toodangu ja kvaliteedi kasvule. Kasvab ka India puuvillatoodang.

Möödunud aastal tõusis puuvilla hind 12%, kuna toodang vähenes. Nüüd on aga kujumas olukord, kus puuvilla varud ja toodang on suured, mistõttu on oodata puuvillauputust ja suurt hinnalangust.

“Kui pakkumise pool on selges ülekaalus ning me näeme, et tootmine aina suureneb, siis puuvilla hinna langus süveneb veelgi,” ütles Altagris Advisorsi analüütik Lara Magnusen.

SA Tallinna Tehnikaülikooli Arengufondi 2017. aasta kevadise stipendiumikonkursi tulemused

SA Tallinna Tehnikaülikooli Arengufond kuulutab igal aastal välja stipendiumikonkursid kõikide õppetasemete üliõpilastele ning noortele teadlastele ja õppejõududele. Konkursside eesmärgiks on aidata kaasa üliõpilaste õppimismotivatsioonile ja akadeemilise personali järelkasvule Tallinna Tehnikaülikoolis.

Olaf Hermani nimeline stipendium
Inseneriteaduskonna
doktoriõppe üliõpilane
PAUL KLÕŠEIKO

AS EVR Cargo
magistriõppe stipendium
Inseneriteaduskonna
magistriõppe üliõpilane
JEVGENI DRUŽKOV

Telia Eesti
magistriõppe stipendium
Infotehnoloogia teaduskonna
magistriõppe üliõpilane
**PARHAM SHAMS
GHAHFAROKHI**

Skeleton Technologies
magistriõppe stipendium
Infotehnoloogia teaduskonna
magistriõppe üliõpilane
MARTIN GROSBERG

AS Draka Keila Cables
magistriõppe stipendium
Inseneriteaduskonna
magistriõppe üliõpilane
IVAR KIITAM

ENSTO ENSEK AS
inseneriteaduskonna
stipendium
Inseneriteaduskonna
magistriõppe üliõpilane
AGNES KUUS

Viru Keemia Grupp AS
magistriõppe stipendium
Inseneriteaduskonna
magistriõppe üliõpilane
**PAULA KRISTEL
KALJULA**

Mikk Muru nimeline
inseneriõppe stipendium
Inseneriteaduskonna
inseneriõppe üliõpilane
RIHO EICHFUSS

Viru Keemia Grupp AS
rakenduskõrgharidusõppe
stipendiumid
Inseneriteaduskonna rakendus-
kõrgharidusõppe üliõpilane
GEORGI ALMAZOV

Viru Keemia Grupp AS
rakenduskõrgharidusõppe
stipendiumid
Inseneriteaduskonna rakendus-
kõrgharidusõppe üliõpilane
ANASTASIA GILJAZIEVA

Eastman Specialties OÜ
bakalaureuse- ja rakendus-
kõrgharidusõppe stipendium
Inseneriteaduskonna rakendus-
kõrgharidusõppe üliõpilane
KSENIA KUZNETSOVA

AS EVR Cargo
rakenduskõrgharidusõppe
stipendium
Inseneriteaduskonna rakendus-
kõrgharidusõppe üliõpilane
PAVEL RUSINOV

Eastman Specialties OÜ
bakalaureuse- ja rakendus-
kõrgharidusõppe stipendium
Inseneriteaduskonna rakendus-
kõrgharidusõppe üliõpilane
DIANA RUBTSOVA

Eesti Mäeseltsi
magistriõppe stipendium
Loodusteaduskonna
magistriõppe üliõpilane
PEETER KOLL

AS Chemi-Pharm
magistriõppe stipendium
Loodusteaduskonna
magistriõppe üliõpilane
SIIMU ROM

ENSTO ENSEK AS
infotehnoloogia teaduskonna
stipendium
Infotehnoloogia teaduskonna
bakalaureuseõppe üliõpilane
ALEKSANDER TSÖGANOV

Vladimir Heinrichseni
mälestusstipendium
Infotehnoloogia teaduskonna
bakalaureuseõppe üliõpilane
CARMEN ISOP

Telia Eesti
bakalaureuseõppe stipendium
Infotehnoloogia teaduskonna
bakalaureuseõppe üliõpilane
PÄRLIN LUHILA

AS Fujitsu Estonia
bakalaureuseõppe stipendium
Infotehnoloogia teaduskonna
bakalaureuseõppe üliõpilane
EVA-MARIA VEITMAA

AS Kitman Thulema puidu- ja
tekstiilitehnoloogia eriala
bakalaureuseõppe stipendium
Inseneriteaduskonna
bakalaureuseõppe üliõpilane
ANNA-LIISA HANNI

Hansab bakalaureuseõppe
stipendium
Inseneriteaduskonna
bakalaureuseõppe üliõpilane
ARTUR LOORPUU

AS Kitman Thulema tootarendus
ja tootmistehnika eriala
bakalaureuseõppe stipendium
Inseneriteaduskonna
bakalaureuseõppe üliõpilane
KLEMET-GUSTAV TAMM

Skeleton Technologies
bakalaureuseõppe stipendium
Inseneriteaduskonna
bakalaureuseõppe üliõpilane
KAAREL VÄRK

EERO Manivald Eelnurme
nimeline mälestusstipendium
Inseneriteaduskonna
bakalaureuseõppe üliõpilane
RAIMOND PÄÄRU

Cambrex Tallinn
stipendium
Loodusteaduskonna
bakalaureuseõppe üliõpilane
NELE REIMETS

Üliõpilasesinduse stipendium
Inseneriteaduskonna
bakalaureuseõppe üliõpilane
JANEK PÄRN

Inseneriteaduskonna
inseneriõppe üliõpilane
MARTIN TALVIK

Loodusteaduskonna
magistriõppe üliõpilane
REGIINA VIRES

Stipendiumide kätteandmise pidulik aktus toimub
31. mail 2017 kell 15.00 TTÜ aulas.

TTÜ Arengufond õnnitleb stipendiaate ning tänab
oma häid koostööpartnereid – stipendiumide rahastajaid!

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOLI
ARENGUFOND

Ettevõtja ja vilistlane,
liitu TTÜ Arengufondiga ja toeta tänaste tudengite ja oma tulevaste töötajate õpinguid!
www.ttu.ee/organisatsioonid/arengufond/

TÖÖTÜLI

Eesti
Energiat
veel üks
konflikt

Eelmise nädala lõpus pöördus Eesti Energia tütarettevõtte, Enefit Solutions ASI töötajaid esindav Energiategeninduse Ametiühing riikliku lepitaja poole tekkinud tüliküsimuses vahenduse saamiseks, teatas ametiühing.

Töötüli ajend on asjaolu, et Eesti Energia kontserni ettevõtete ühinemise tagajärjel eelmisel aastal moodustust ettevõtte Enefit Solutions AS, kus hakkas toimima ühel ajal kaks kollektiivlepingut. Selle aasta algul otsustas tööandja ühe lepingu üles öelda. Kuna läbirääkimiste käigus enne ülesülemisavaldust kokkulepet ei saavutatud ja hiljem pole tööandja ilmutanud soovi läbirääkimisi jätkata, on tekkinud olukord, kus juuli alguses jääb osa Enefit Solutionsi töötajatest kollektiivlepinguga tagatud garantiidest ilma.

Kõik see on põhjustanud ettevõttes konflikti ning arvestades, et vastavalt seadusele ei kehti enam ka töörahukohustus, on olukord plahvatusohtlik, teatas ametiühing.

Energeetikatöötajate Ametiühingute Liidu (EEAÜL) esimees Sander Vaikma märkis, et see on juba teine Eesti Energia kontserni ettevõtte, mille pärast on tulnud pöörduda riikliku lepitaja poole. "Olen tegutsenud energeetikute ametiühingutes üle kümne aasta, aga see on esimene kord, kui näen Eesti Energia poolt selliseid ähvardavaid samme. Seni on peetud kollektiivlepinguid ning sellega kaasnevat töörahukohustust au sees," ütles Vaikma.

Riikliku lepitaja menetluses on ka Enefit Energiatootmine ASI ja töötajaid esindava Narva Energia Ametiühingu avaldus.

ÄRIPÄEV.EE

MEDITSIIN

Ravile seati
rahaline piir

Kulutõhusus on haigekassa abil ravisaajate nimekirjast nii-öelda välja praakinud paljud vähihaiged. Eestis on see piir 40 000 euro juures aastas. Kui veab, siis ravim ikkagi haigeni jõuab, kirjutab ajaleht Meditsiiniuudised.

MIRJAM ESPERK
mirjam.esperk@aripaev.eeMeditsiini
UUDISED

Nimelt järgitakse Eestis ravimite puhul Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) põhimõtet, mille järgi loetakse kulutõhusaks ravimeetodid, kus lisanduva kvaliteetse eluaasta maksumus ei ületa kolmekordset rahvusliku kogutulu aastamäära elaniku kohta. Praegu on see tase umbes 40 000 euro juures. Kulutõhusus on vaid üks komponent otsuse tegemisel. Vastavalt seadusele võetakse veel arvesse vajadust, alternatiivide olemasolu ja mõju eelarvele.

Liiga kallid ravimid

Neid ravimeid, mida vähifond on aidanud inimestele osta, ei rahasta haigekassa just seetõttu, et ravimitootja küsitud hind pole kooskõlas ravimi tõhususega. "Otsuseid ei tee muidugi mitte haigekassa ise, vaid sotsiaalministeeriumi juures olev ravimikomisjon. Sisuliselt hinnatakse need ravimid liiga kalliks – aga see ei tähenda, et haigekassa kalleid ravimeid üldse ei rahasta – rahastab küll," räägib vähiravifondi "Kingitud elu" tegevjuht Katrin Kuusemäe.

Fondist antava ühe kuu ravi toetus jääb suurusjärku 3000–6000 eurot. 2016. aastal hüvitas fond patsientide ravi 750 000 euro eest, 2017. aastal on toetatud ligi 200 000 euro väärtuses. Abivajajaid on palju – kokku on 3,5aastase tegevusaja jooksul abi saanud ligi 120 inimest vanuses 5–83 eluaastat ja nende ravi toetuseks on kulunud ligi 1,8 miljonit eurot.

"Me ei taha fondi nimel öelda, et haigekassa eksib ja peaks kinni maksma kõik. Rahalised võimalused on alati piiratud, tuleb teha valikuid. Ravimite hindades on sage li palju õhku – farmaatsiakompaniide aktsionärid tahavad ka elada," räägib tegevjuht. Kuusemäe kinnitab, et vähiravifond on 100% kulutõhus. "Püüame absoluutselt igale haigele pakkuda lahenduse. Rahastame vaid ravi, millest on kasu," lisab ta.

Nii juhtubki tema sõnul, et paljud n-ö mitte kulutõhusaks tunnistatud ja riigi poolt justkui maha kantud inimesed elavad fondi toel veel aastaid kvaliteetset elu või saavad koguni terveks.

"Teine hea uudis on, et haigekassa soodusravimite nimekirja järjest täieneb. Ja mitut ravimit, mida on aidanud osta vähiravifond, kompenseerib nüüd riik. Viimati võttis riik meilt üle näiteks rinnavähiravimi Perjeta rahastamise. Seda vajab umbes 24 patsienti aastas," tunnustab tegevjuht haigekassa tegemisi.

Metoodikad erinevad

Kulutõhususe toob ravimite mitte Eestisse jõudmise põhjusena välja ka Roche Eesti juht Kadri Mägi. "Põhjus, miks paljud ravimid ei ole Eestis kättesaadavad, on lisandunud kulutõhusus. Meie väidame, et kõik sõltub metoodikast, kuidas kulutõhusust hinnata ja kuhu seada piirmäär," kinnitab ta.

Mägi sõnul võiks Eestit võrrelda teiste sarnaste riikidega, kellel sarnane ajalooline taust ja kes on võrreldaval majanduslikul tasemel, nagu näiteks Sloveenia, Tšehhi, Slovakkia. Neist esimeses kulub tervishoiu rahastamiseks 8% SKPst ehk üle Euroopa keskmise.

TASUB TEADA

Kuidas jõuavad uued ravimid Eestis nimekirja?

Reeglina esitab taotluse ravimi soodusravimite nimekirja lülitamiseks ravimitootja, kui tegemist on retseptiravimiga apteegis. Haiglaravimite kohta esitab taotluse erialaühendus ja haigekassa saab nimekirja teha täiendusi ning muudatusi. Roche Eesti tegevjuht Kadri Mägi toob välja, et üheks küsimuseks on hoopis see, miks taotlusi ei esitata. "On olukordi, kus tootja ei esitagi

taotlust, sest tõenäosus selleks, et ravim saaks rahastatud, on väga väike. Või on põhjus see, et tootja esindust ei olegi Eestis," ütleb Mägi.

Roche'i valdkond on valdavalt haiglaravimid, mille kohta teevad taotluse erialaühendused. Arstid teevad ettepaneku haigekassale, ravimifirma omakorda räägib haigekassaga läbi võimaliku hinna suhtes.

Navigaator GARMIN Drive

Euroopa kaardid koos eluagse tasuta kaardiuuendusega.

GARMIN

5" Drive 50LM
169€

155.-

6" Drive 60LM
229€

199.-

Autonavigaator koos videoregistraatoriga
Garmin DriveAssist 50LMT

GARMIN

399€

349.-

FM transmitter
+USB-laadija

Muusika saatmiseks
mälu-pulga autoraadiosse
PRO74-130

14€

9.50

Parim navigaator
omas kategoorias
GPS TomTom Start

45 Euroopa riigi kaardid,
Eluagse kaardiuuendamise garantii.

Start 20M
EU 4.3"

165€

115.-

Start 25M
EU 5.0"

195€

135.-

Bluetooth peaseade
Jabra® BT2045

Ooteaeg kuni 10 päeva
Kõne- ja teksti kuni 8 tundi
Ühendub 2 nutitelefoni
Tööraadius kuni 10m

27€

14.90

Jabra

itshop
Arvuti-, büroo- ja hobiaubad

25
aastat
alates 1992

Rakvere:
Müük ja hooldus
Rägavere tee 37
Tel. 322 3456
Mob. 51 30 349
rakvere@itshop.ee

Rakvere:
Jaemüük
F.G. Adoffi 11
(Kroonikeskus)
Tel. 322 5410
krooni@itshop.ee

Pärnu:
Müük ja hooldus
Papiniidu 5A/1
(Sillakeskus)
Tel. 443 3141
parnu@itshop.ee

Tallinn:
Müük ja hooldus
Väike Paala 1
(Siemensi maja)
Tel. 601 0000
tallinn@itshop.ee

Jõhvi:
Müük ja hooldus
Narva mnt. 5
(Bussijaama vastas)
Tel. 335 6253
johvi@itshop.ee

Tartu:
Müük ja hooldus
Turu 45B
(Sepa keskus)
Tel. 731 0737
tartul@itshop.ee

Viljandi:
Müük ja hooldus
Kivi 2
(Leola ärikeskus)
Tel. 433 3122
viljandi@itshop.ee

E POOD
24h
www.itshop.ee
Tel. 443 3141
Mob. 50 94 085
epood@itshop.ee

1,256

**miljoni euro eest kompen-
seeriti erandkorras ravimeid
mullu 2032 inimesel. Tänavu
mai seisuga on inimeste arv
1409 ja summa 396 000 eurot.**

Pereisa: riik peaks rohkem panustama

Edulugusid on vähiravifondil "Kingitud elu" palju. 2015. aasta kevadel pöördus fondi poole Mustvee pereisa Alar Tupp, kellel oli diagnoositud melanoom ning arstid ennustasid talle vaid mõne elukuu.

Fond muretses Alarile enam kui 100 000 eurose ravikuuri Yervoyga ja praegu elab mees täisväärtuslikku elu: käib tööl, hoolitseb pere eest, on mitu korda käinud ise abiks annetusi kogumas.

Eelmise aasta veebruaris pöördus fondi poole rinnavähiga Anika Mörd Pölvast. Anika ravi toetati mitu kuud ning sügisel tunnistasid arstid ta täiesti terveks.

Üks markantsemaid edulugusid on Tartu pereisa, 50aastane Erik Saar (pildil). Mees pöördus fondi poole veebruaris 2016 ja tal aidati kätte saada kopsuvähiravim Xalkori (hind üle 5000 euro kuus). Saar tellis molekulaarbioloogilise uuringu, mida tehakse ainult Belgias ja mis maksab 2580 eurot. Tänu sellele sai ta teada, millise haiguse vormiga on tegu ja milline ravim talle sobib. Haigekassa ei rahastanud ei testi ega ka ravikuure.

"Paraku tekitab minus hämmeldust Eesti ravistüsteem. Nii minu enese kui ka kindlasti paljude teiste inimeste haiguse näitel tegeletakse ravi ja ravimite mittesihotstarbelise kasutamisega. Tuues välja paralleele tehnikavaldkonnaga, tuleks ikka alustada täpsest diagnoosist. Haigekassa peaks eelkõige rahastama kalli molekulaarbioloogilise uuringu ning pärast täpset diagnoosi saab ainuõige ravi määrata. Minu puhul oli see ainus ja õige otsus," toob pereisa välja.

Tema sõnul on selliseid näiteid veel, kus paljud inimesed ei saa endale uuringut lubada, rääkimata õigest ravist. Siinkohal peakski appi tulema riik. "Minu arvates on täielik ebaõiglus, et inimene, kes on terve elu tööd teinud ja makse tasunud, jääb ühel hetkel ilma igasuguse toetuse ja abita," lisab Saar, kes praegu tunneb end hästi.

99 Nii minu enese kui ka kindlasti paljude teiste inimeste haiguse näitel tegeletakse ravi ja ravimite mittesihotstarbelise kasutamisega.

▲ Vähiravifondist raviraha saanud Erik Saar.

FOTO: KINGITUD ELU

KOMMENTAAR Hüvitame eelkõige Eestis müügiluba mitteomavaid ravimeid

LIIS HINSBERG
haigekassa tervise edenduse ja
kommunikatsiooni talituse juht

Erandkorras kompenseerimise korda rakendatakse enamasti juhul, kui Eestis puudub patsiendile vajalik ravimil müügiluba ja seetõttu ei saa see kuuluda ka haigekassa ravimite loetellu. Lisaks kompenseeritakse erandkorras

ravimeid, mis on kantud soodusravimite loetellu, kuid teistel tingimustel (nt teine diagnoos).

Erandkorras kompenseerimise otsused koostatakse haigekassa kolme osakonna koostöös. Otsuse võtab haigekassa juhatus vastu tavaliselt 30 päeva jooksul taotluse saabumisest.

LÜHIDALT

Goldman Sachs langetas nafta hinna prognoosi

USA investeerimispank Goldman Sachs langetas nafta hinna selle aasta liikumise prognoosi, nafta reageeris langusega. Investeerimispanka hinnangul jääb keskmine WTI nafta hind sel aastal 52,39 dollari piiresse barreli eest, varem ennustati selleks numbriks 54,80 dollarit. Brenti hinnaks prognoositakse nüüd aga 56,76 dollari asemel 55,39 dollarit. Goldman Sachsi analüütikud avaldasid arvamust, et nafta hind jääb 50 dollari kanti ka kahel järgmisel aastal.

Naftafirmad survestavad Trumpi

USA naftafirmad eesotsas Exxon Mobili ning Chevroniga tahavad, et USA president Donald Trump ei loobuks Pariisi kliimaleppest. Trump säutsus Twitteris, et teeb otsuse Pariisi kliimaleppe kohta järgmisel nädalal. Juhul kui Trump kliimaleppes loobub, tähendaks see suuri muudatusi ka USA ettevõtetele. Viimastel kuudel on need aga proovinud presidenti veenda, et Pariisi leppe ikka jousse jääks. Põhjus on selles, et kliimaleppe toetab maagaasi suuremat kasutuselevõttu keskkonda saastava kivisöe asemel. Maagaasi toodavad aga naftakompaniid.

Plastik
Puit
Puitaluiniium
Alumiinium

AKNAD • UKSED • FASSAADID
www.seicom.ee

MÜÜA KINNISVARA VIRUMAAL

**TÖÖSTUSKÜLA, Tõrma küla,
Rakvere vald, Lääne-Virumaa**
6000m²

Jaama tn 12, Jõhvi, Ida-Virumaa
1592,4m²

Jaama küla, Illuka vald, Ida-Virumaa
1831m², 40 tuba

**HOTELL, Tallinna tn 49, Rakvere,
Lääne-Virumaa**
450m², 19 tuba

**ÖÖKLUBI, Kuke tn 3, Rakvere,
Lääne-Virumaa**
876,9 m²

Võta ühendust: kristo@k-kummid.ee

ÄRA KULUTA RAHA EDEVUSELE VAID OMA TEGEVUSELE! REGISTRAATORID

KASUTATUD KONTORI- JA PROFIMÖÖBLI MÜÜK.

E-N 10-17, R 10-18

Tähetorni 21j, Tallinn | Tel 552 6608

www.Apuneks.ee

Asfalteerimistööd

+372 5566 2613
www.asfalt.ee

Teeme tööd üle Eesti!

- asfalteerime
- remondime asfaldiaugud

KIIRELT JA SOODSALT!

KOMMENTAAR

Milleks börsile?

Eri ettevõtte arengufaaside jaoks on eri viisid, kuidas plaane parimal moel finantseerida. Tihti ei ole vastus börs.

Alustavatele ettevõtetele on lisandunud võimalused küsida rahastust näiteks ka äriinglitelt, ühisrahastusplatvormidelt ja erakapitalifondidelt. Kuid on olukordi, kus börs on parim valik.

Kui nimetada kolm põhjust, miks peaks ettevõtte börsile tulema, siis on nendeks ambitsioon kaasata kapitali, et saavutada uus arengutase, soov olla läbipaistev ja suurendada seeläbi ettevõtte usaldusväärsust ning tahe parandada ettevõtte juhtimiskvaliteeti.

Just nende kolme hüve otsingul jõudis börsini ja täpsemalt First Northi kasvuturule ka Võrumaa väikeettevõtte, 13 töötajaga joogitootja Linda Nektar. 2015. aasta kevadel seisis ettevõtte üpris tugevatel jalgadel: neil oli toimiv ärimudel, parajalt tugev finantspositsioon, tarmukad töötajad. Kuid selle kõige kõrval oli neil tahtmine teha järgmine arenguhüpe, milleks aga oli vaja täiendavaid vahendeid, et laiendada ja muuta ettevõtte nähtavamaks ning mõjukamaks välisturgudel.

Laenu võtta nad ei tahtnud. Arutanud asja nõuandjatega, jõuti kiiresti selgusele, et börsi alternatiivturg First North on nende ambitsioonide teostamiseks parim koht. Vajalik rahasumma investoritelt kokku tõstetud, aitas see suurendada tootmisvõimsust ja alustada uue ärisuuna, aroomitootmise juurutamist.

Kolm sammast

Nüüdseks on Linda Nektari aktsiad avalikult kaubeldavad olnud kaks ja pool aastat. Kuidas nad ise börsil olemist hindavad? Väga positiivselt, tuues esmajärjekorras esile just need kolm põhilist sammast: ambitsiooni elluviimine pangalaenu võtmata, juhtimiskvaliteedi ehk ühe olulisema konkurentsieelise märkimisväärtne tõus ja ettevõtte tuntuse suurendamine. Lisaks ei ole nende ettevõtte turuväärtus enam pelgalt spekulatsioon Excelis, vaid see on reaalne, turu antud hind, mis on kõigile huvitatutele igal hetkel nähtav.

Võtame siis kokku: ühel pool 1940. aastatel alguse saanud Võrumaa väikeettevõtte, kus praegu töötab 13 inimest, ja teisel pool börsi First Northi turg kasvavatele ettevõtetele.

Nende kahe esmapilgul petlikult erineva osapoolte tegelik tugev lõimumine iseloomustab hästi seda, kuidas börsi roll ja raha kaasamise paindlikkus on aja jooksul muutunud: ka väikestele ettevõtetele on börsil olemas oluline koht. Peab vaid ambitsiooni olemas. Linda Nektar on suurepärase näide ettevõttest, kel ambitsioonist puudu ei tule.

KAAREL OTS
Tallinna börsi juht

„Ka väikestele ettevõtetele on börsil olemas oluline koht. Peab vaid ambitsiooni olemas.“

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised –
ostukeskkond privileeg.aripaev.ee ja
soodsaim võimalus soetada
Äripäeva raamatuklubi raamatuid.
Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastoid vajaduse korral lühendada. Toimetus kaastoid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikul, poliitilisel või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASI Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võtte pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee või tel (372) 646 3363.

KOLUMNISTIDE KOLMAPÄEV

Igor Rõtov | Meelis Mandel | Aivar Hundimägi | Anvar Samost | Raivo Hein | Tarmo Tanilas

Kollektiivse Savisaare haardes

Tallinnas aastakümnetega välja arenenud kollektiivne Savisaar sunnib Jüri Ratast ja Taavi Aasa käituma nii nagu superorganismile vajalik.

Hans H. Luige kunagine idee, et internetiportaali kommentaariumist saaks rahva kollektiivne mälu, täitus osaliselt, selles halvemas pooles. Ei tulnud sellest intellektuaalist ühismälu, vaid kollektiivne peldikusein.

Kollektiivne sein, kus väljenduksid inimeste parimad mõtted ja intelligents, on veel lapsekingades.

Arvutimaailmas ehitatakse samal ajal aina võimsamaid masinaid, superkompuutreid. Ühel hetkel tuleb transistoride arvule kiibis paratamatult piir ette – nende trükkimiseks kasutatakse ultravioletvalgust, mille lainepikkusest väiksemaid loogilisi ühendusi valmistada ei saa. Et veelgi suuremat jõudlust saada, ühendatakse miljoneid kiipe rööbiti, kus igaüks teeb oma osa arvutusest. Toimib kollektiivne arvutimälu, mis suudab emotsioonivabalt otsuseid teha! Aga ka seal tuleb piir ette. Järgmiseks sammuks saab kvantarvuti. Sealt aga pole enam tehisintellekti (*artificial intelligence*, AI) aeg kaugel.

Raamatust sai peldikusein

Arvutimaailmast saab seoseid tõmmata igapäevapoliitikasse. Mart Laari julged, vajalikud ja ebapopulaarsed reformid 25 aastat tagasi olid nagu värske tuuleõhk Augeiase tallides. Mõeldi suurelt ja tulevikuks keskendudes. Tehti ära asjad, ilma milleta me täna oma riigi sünnipäeva ei peaks.

Aja jooksul on värskest hoogsast raamatust saanud peldikusein. Poliitika on muutunud haisvaks olluseks, kus

RAIVO HEIN
ettevõtja

„Pea aastakümneid valitsemise, vassimise, demagoogia, varastamise ja korruptsiooni ideoloogia valitseb ka pärast jumala kõrvalejäämist.“

ühte sootsiumi kogunenud inimesed on zombistunud ja käituvad nii, nagu neid käituma sunnitakse. Muidu jäävad nälga ja peaks tööle minema.

Kuuletumine vaidlemata

Sellisele närvivõrgustikule pani Edgar Savisaar aluse juba aastakümneid tagasi. Püramiidi otsas istub isake, kes määrab ära all olevate kihtide kogu toimetamise, ideoloogia, ütlemlised, tegemised. Kollektiivne Savisaar on nagu inimekeha, kusaju annab jäsemetele käsk. Kui keegi streigib, elimineeritakse ta kohe ja luuakse mõne kuuga uus. Kollektiivne Savisaar jälgib vaid ühte eesmärki – täita vastu vaidlemata käske.

Aja jooksul muutuvad kõik organid samasugusteks minivõrgustikeks. Isegi kui tipus olija peaks kaduma, ei oska ega tahagi allpool olivad enam vabaks saada.

Tallinn on kollektiivse Savisaare ehe näide. Aastakümneid kestnud valetamise, vassimise, demagoogia, varastamise ja korruptsiooni ideoloogia valitseb ka pärast jumala kõrvalejäämist. Tegelaste teod on samasugused nagu juhil. Riburada lüüakse nupukesi kuriteokahtlustusega laualt maha, aga see ei sunni muutuma. Mürk on tugevalt veenides ja närviühendused hoiavad kinni.

Kui kaua valetada, siis hakkab inimene seda ka ise uskuma. Mõni päev enne, kui abilinnapea Arvo Sarapuu ära viidi, kõlasid tema vastused ajakirjaniku küsimustele nagu ausal inimesel ikka – alusetud süüdistused.

Kollektiivse Savisaare üks nõrkus on aga see, et suu räägib küll ühte juttu, aga keha keel ei valeta. Vaadake see intervjuu uuesti üle, siis näete.

Jüri Ratas jällegi ei tea täpselt, kellega ta ühes parteis on. Sarapuu kinnipidamise järel viie minutiga avalduse teinud peaminister ei mäleta, et linna on volikogu esimees on samuti kahtlustuse all. Ei tea, et linn üldse linnapeata on. Olles tipu saanud, ei oma ta veel kõiki vajalikke neuroneid ja nende ühendusteid ega tea, mida vasa või parem käsi teeb.

Tegelikult teab ja tunneb ta muidugi kõiki. Kollektiivne Savisaar sunnib aga käituma nii nagu superorganismile vajalik.

Küsimus on valetamises

Linnapea kt Taavi Aasaga sama lugu. Higimullid otsaes ja nagu punane, räägib ta, et ei ole prügil ja Sarapuul miskit seost leidnud. Samal ajal kisivad kõik ümberingid, et kunigas on alasti. Taavi seda ei näe, kollektiivse Savisaare haare on lihtsalt nii tugev. Aga keha protesteerib.

Kui seda ei oleks, siis hakka või uskuma, et AI on juba valmis. Näiteks Heimar Lenki Tallina TV pealt vaadates on juba raske mõista, kas tegu on arvutiga või vajab ta doktor Vassiljevi abi.

Äkki ongi AI valmis?

Õnneks veel mitte.

Ka tehisintellekti juures on kõige tähtsam küsimus tulevikus aru saada, kas või millal masin valetab. Inimeste puhul suudab hea haridusega kollektiivsest haardest vaba olev kodanik vahet teha heal ja halvval, õigel ja valel.

Kui me selles ebaõnnestume, on mõõtmatu jama majas. Kahjuks on jama majas ka praegu.

Tallide puhastamiseks oleks Heraklest vaja. Robotid R2D2 või C-3PO “Tähtede sõja” filmist oleks vist ka parem lahendus kui praegune.

KOMMENTAAR

Mida teha Eesti maksudega?

Eesti peamine maksuprobleem on ettevõtete kõrge sotsiaalmaksukoormus, mis ei võimalda tõsta palka ega luua töökohti.

Vaatamata tööandja kõrgele maksukoormusele on pensionid ikka madalad ja haigekassa pankrotti sammumas. Samas on indiviidi tulumaksukoormus veelgi alanemas, mis omakorda sunnib tõstma tarbimismakse. Mis tähendab seda, et hoiame palga madala ja suurendame hindu. Minule meeldib vastupidine olukord – selline, kus on kõrge palgad ja madalad hinnad!

Mida siis teha?

Esimene asi on see, et tuleb pool ettevõtte sotsiaalmaksust viia indiviidi maksukohustusse. Ehk siis 15% maksab tööandja ja ülejäänud osa töötaja. See vabab teed oluliseks palgatõusuks ja muudab ettevõtte konkurentsivõimelisemaks.

VIKTOR TRASBERG
majandusteadlane,
Tartu ülikool

„Klassikalise ettevõtte kasumimaksu sisseseadmisest ei ole pääsu.“

kompanseerida eraisiku kõrge maksustamisega. Kõrgem palk, aga ka kõrgem maks. Pole võimalik ettevõtte sotsiaalmaksu otse töötajale üle kanda, see peab olema indiviidi tasemel progressiivse maksu määrana.

Lagi on võimatu

Äripäev on teinud korduvalt ettepaneku seada sotsiaalmaksule lagi. Paraku ei ole see praeguse proportsionaalse tulumaksusüsteemi puhul maksetehniliselt võimalik.

Sotsiaalmaksu lagi ei ole mitte töökohtade loomise instrument, vaid õigluse aspekt, mis viib vastavusse sotsiaalkindlustusmaksete summa ja eeldatavalt vastu saadava hüvise koguse.

Töökohti loob ikka madal sotsiaalmaksukoormus kõikides sektorites. Küll turg omad ära tunneb ja teab, kellele on vaja kõrgemat palka maksta.

Sotsiaalmaksule lae seadmine eeldab aga vältimatult indiviidi tulumaksu määra progressiivset ja maksukoormuse jaotust tööandja ja töövõtja vahel. Kui neid ei ole, siis on see sama sisukas ettevõtmise kui sõelaga vett kanda.

Kolmandaks, indiviidi tasandil suurem tulude maksustamine võimaldaks tarbimismaksud konkurentsivõimelisemaks alandada ja vähendada tarbijate moonutuslikku käitumist.

Neljandaks, ka klassikalise kasumimaksu sisseadmisest ei ole pääsu. Ettevõtted, kes ei panusta ühiskonna arengusse oma kasumi jagamise kaudu, ei vääri ühiskonna usaldust ega lugupidamist.

Oluliselt lihtsam kõigi jaoks oleks madalal tasemel kohustuslik ettevõtte kasumimaks kui praegune paranoia panditulumaksu ja maksuoptimeerimisega.

JUHTKIRI

Kilekoti ja sidruniga korruptsiooni vastu

Korruptsiooniga määritud erakondadel napib kõlbelist usaldusväärst selle teemaga tegelemisel.

Korruptsiooniküsimuse tõstmine üheks kohalike valimiste põhiküsimuseks on igati loogiline, kuid kahjuks puudub nii Reformierakonnal kui ka teistel parteidel selles teemas tõsiseltvõetavus ja usutavus. Kõik on suuremal või vähemal määral määritud, kusjuures äsja kampaaniat alustanud Reformierakond on kilekotiraha ja Vjatšeslav Leedo sidrunite skandaaliga määritud suuresti.

Reformierakonna kampaania avapauk meenutab mõneti IRLi eelmiste kohalike valimiste kampaaniat, kus tollal veel IRLi ridadesse kuulunud, praeguseks Reformierakonna liige Eerik-Niiles Kross tegi väga jõulise korruptsioonivastase kampaania ja IRL tänu sellele hea tulemuse. Kampaania õnnestus vaatamata sellele, et Krossi enda maine pole kaugelki plekitu. Äripäev on kirjutanud, et Krossil on olnud ärisidemeid maksupetturitega. Eesti avalikkus ei tea siamaani, miks on USA Krossi suhtes kehtestanud viisakeelu. Ajakirjandusest on läbi käinud ka Krossi väidetavad seosed Arctic Sea kaaperdamise juhtumiga, mida Kross ise on nimetanud Venemaa infosõjaks, ent lõplikku selgust pole selles asjas saadud.

Suur osa valijaid on kahetsetavasti kor-

ruptsiooni suhtes üsna ükskõiksed. Eesti-keelsele valijale läheb valskus ja sahkerdamine rohkem südamesse, Keskerakonna venekeelset valijat korruptsiooniilmingute päevavalgele tulek kuigivõrd ei kõiguta – see on põhjus, miks pikka aega korruptsiooniga hiilunud Keskerakond on Tallinnas venekeelse valija hääled ikka suurema vaevata ja tema enda raha eest valijale kampaaniat tehes ära noppinud: teised parteid lihtsalt pole võtnud vaevaks venekeelse valijaga tegeleda.

Porised palged

Siiski on Keskerakonna kuritegevuslike kommende lohe järgmise pea langemine abilinnapea Arvo Sarapuu näol loonud soodsa fooni korruptsiooniteema tõstatamiseks ja selle eest võib Reformierakond Keskerakonda tänada. Ent ajakirjanduse värsked reaktsioonidki näitavad, et Reformierakonna linnapeakandidaadi Kristen Michali minevikku partei musta raha skandaali peategelasena pole unustatud – ja ei tohigi unustada.

Ent arvestades Krossi omaaegset edu võib tõdeda, et valija mälu on tublisti lühem kui ajakirjanduse oma. Isegi kui Michali minevikku mäletatakse, ei pruug-

gi see tingimata olla argument, miks tal hääled saamata jäävad. Kedagi peab ju valima ja IRLis pettunute jaoks on Reformierakond selgesti loogilisem valik kui Keskerakond.

Probleem on iseenesest laiem. Kui korruptsiooni vastu võitlevad poliitikud, kelle enda kõlbeline pale on määritud, siis pole meil ühtegi head põhjust eeldada, et nad on siirad ja tõesti soovivadki poliitilist korruptsiooni välja juurida ja teevad võimule saades midagi teistmoodi kui need, keda nad soovivad välja vahetada. Pigem kipub korruptsiooniteema tõstatamine teenima vaid valimiskampaania kaunistamise huve, ent võimule saades hakkab rahavajadus pigistama ja korruptiivsed kiusatused suurenevad järsult.

Nõnda pole valija ees seisev ülesanne sugugi lihtne – seda enam, et klassikaline parem-vasak- või konservatiivsuse-liberaalsuse skaala on ammu hägustunud ja maailmavaatest on erakondade puhul raske rääkida.

Ajakirjandus saab valijaid abistada kõikide parteide korruptiivseid tegusid järjekindlalt avalikkuse ette tuues – lootuses, et valijale läheb parteide puhast pale aina enam korda.

ÄRIPÄEV EETRIS

Enne kasumit põleta raha

Ettevõtja, investor ja majanduskonverentsi Äriplaan 2018 esineja Ahti Heinla räägib, miks tuleb kasumi saamiseks enne rohkelt raha põletada ning millised valdkonnad on üles haibitud.

► Raadiosaadet "Äripäev eetris" saab kuulata Äripäeva veebis, tellida iTunesis ja alla laadida Soundcloudis.

3

protsenti kukkus esimese hooga British Airwaysi emafirma International Airlines Groupi aktsia Londoni börsil pärast seda, kui IT-tõrge häiris tugevalt lennuliiklust.

UC RENT

ESINEMISLAVAD | TELLINGUD
TELID | SOOJAKUD | PIIRDEAIAD
TRIBÜÜNID | ILMASTIKUKAITSED
LAOHALLID | MÖÖBEL ÜRITUSTELE

RENT, MÜÜK ja PAIGALDUS

tel +372 51 75 920 | www.ucrent.ee

LADUKS

www.laduks.ee

TÖÖSTUSUKSED
TULETÕKKEUKSED
LAADIMISSEADMED

MÜÜK | PAIGALDUS | HOOLDUS

5 AASTAT EDUKAID PROJEKTE

tel 6 803 505 mob 56 505 898 info@laduks.ee

REPLIIK

Sellist sekkumist ärisse oleme oodanud

Igasugune riigi sekkumine turu toimimisse on taunitav, samas kütuse e-keskkonna otsust on kõik suuremad kütusemüüjad pikemat aega oodanud.

Kütuseturg on väga maksuderohke. Lisaks käibemaksule tuleb kütusemüüjatel tasuda ka kütuseaktsiis ning vedelkütuse varumakse. Need maksud moodustavad pea poole toote hinnast.

Kui maailmaturu hinda ei suuda Eesti kütusemüüjad mõjutada, siis riigimaksude osa on mitu turul olijat nii-öelda mõjutanud, jättes maksmata

AIN KUUSIK
Alexela Olli juhatuses esimees

» Kindlasti ei maksa arvata, et sellega on turg nüüd korda tehtud ja maksud jäävad muretuks laekuma.

käibemaksu või segades sisse aktsiisivaba diislikütust.

Politseireidid ja kriminaaluurimised on üks võimalus, aga e-Eestile sobivam on vast tark nutilahendus. Tervitame rahandusministeeriumi otsust ja kinnitame, et see suurendab riigi maksutulud ja annab võimaluse ausatel kõiki makse maksvatel kütusemüüjatel olla õiglasemas konkurentsis.

Kindlasti ei maksa aga arvata, et sellega on turg nüüd korda tehtud ja maksud jäävad muretuks laekuma.

Üldisem küsimus makse

tõstes ja kehtestades on – kui palju selline järelevalve maksma läheb. Ja mitte ainult riigile, vaid ka ettevõtjatele.

Uue võimaliku maksude vältimise skeemi hea näide on vedelgaasiturg, kus esimest korda kehtestatakse maks baloonigaasile ja mahutigaasile. Vaevast et uut maksutõusudes peale turuliidrite nüüd kõik reipalt makse tasuma hakkavad.

Vahest näitavad Excelid, et odavam on hoida maksukeskkond lihtne ja lõunanaabriga samas määras?

TEHNOLOOGIA

Hea potentsiaaliga aktsia on liialt

▲ Twilio tegevjuht Jeff Lawson kasutas hiljutist hinnasula oma positsiooni kindlustamiseks ja ostis mai keskel 100 000 aktsiat. FOTO: EPA

Eestiga seotud eelmise aasta üks kuumemaid USA tehnoloogiasektori IPOsid Twilio kaotas mai alguses kehvade majandustulemuste järel suure osa oma turuväärtusest. Kas kasvulugu on nüüd läbi või on just praegu suurepärase hetk osta odavalt head firmasid?

FREDY-EDWIN ESSE
kaasautor

Käesolev aasta ja eelkõige maikuu pole olnud pilveülest telekomiplatvormi pakkuvale Twiliole kerge. Firma avalikustas 2. mail esimese kvartali majandustulemused ja kuigi kasum ja käive ületasid analüütikute keskmist prognoosi, kaotas Twilio ligi miljard dollarit turuväärtusest.

Häda võis seisneda selles, et teise kvartali ja terve majandusaasta kasumi- ja käibeprognoos osutusid natukene kehvamaks, kui analüütikud prognoosisid. Twilio teatas, et teise kvartali käive jääb 85,5 ja 87,5 miljoni dollari vahele ja kahjum tuleb vahemikus 10–11 senti aktsia kohta. Analüütikud oleks eeldanud käivet 87,6 miljonit ja kahjumit 8 senti aktsia kohta.

Uber ajas paanikasse

Lugejad nüüd kindlasti imestavad, et kuidas saab firma väärtusest üle veerandi ära pühkida see, kui jäädakse käibeprognoosile alla 0,1 miljoni dollariga ja kahjumit on arvatust 2 senti rohkem.

Kuid numbritest suurem põhjus seisnes selles, et Twilio sõnul on hakanud nende suurim klient kasutama konkureeriva firma teenuseid ja arendab ise firmasiseid lahendusi juurde. Kes on Twilio suurim klient? Sõidujagamisteenuseid pakkuva maailma kalleim idufirma Uber.

Just Uberi nimi ja selle olulisus Twilio majandustulemustes pani investorid täielikult paanitsema ja aktsia sukeldus sügavustesse. Uber on endiselt Twiliole tähtis klient. Eelmise aasta neljandas kvartalis teenis Twilio 17% käibest Uberilt, kuid esimeses kvartalis vähenes see juba 12% peale. Juhtkond kardab selle numbri jätkuvat kahanemist.

Terve aasta peale alandas Twilio käibeprognoosi kõigest 9 miljoni dollari võrra, mis moodustab prognoositavast 362 miljonist dollarist kõigest 2,5%. Prognoosi alandamisele vaatamata kasvaks Twilio käive terve majandusaasta peale üle 50%. Pealegi on firmal juba umbes 41 000 aktiivset klienti – aasta tagasi oli kliente veel veidi alla 29 000.

Haldurid: firma väärt nulli

Isegi kui investorid on Twilio hüljanud, on analüütikud endiselt optimistlikud. Canaccord Genuity analüütik Richard Davis kirjutas kliendikirjas, et tema hinnangul jutustatakse Twilio lugu täiesti valesti. Ta ei usu, et ettevõtte kümme aastat arendatud tehnoloogial pole erilist väärtust, ja peab vaeleks arvamust, et seda on kerge välja vahetada.

Davise sõnul on paljud portfelli haldurid talle öelnud, et Twilio väärtus on peaaegu nullilähedane ja ettevõtte tarkvara on niivõrd sarnane teistega, et konkurentidel on väga lihtne varastada kliente vasmalt ja paremalt.

Davise tiim sellega ei nõustu. Tema sõnul on tavapärane, et investorid kaotavad usu ettevõtetesse, mis on innovatiivsed. Ta võrdles Twiliot selliste firmadega nagu Salesforce, Ultimate Software, Microsoft ja Adobe. Davise sõnul oli kõigil neil firmadel pärast börsidebüüti märkimisväärne langus, mis kestis mõnel puhul lausa mitu aastat järjest.

“Praegu on veel liialt vara võrrelda Twiliot Microsofti, Adobe või Salesforce’iga, kuid meie kogemus ütleb, et investorid pagavad tarkvarafirmadest lihtsamalt, kui fundamentaalnäitajad selleks põhjust annavad,” lisas Canaccordi analüütik.

Uberiga sarnast asja vaevalt kordub

Oppenheimeri analüütik Ittai Kidron oli samuti optimistlik. “Kuigi uudis Uberi kaotamisest valmistas pettumuse, siis

A Äripäeva
Akadeemia

06.06.2017

Kristjan Sakk

€ 299 € (km-ga 358,80 €)

Exceli meistrikläss juhtidele 2. osa

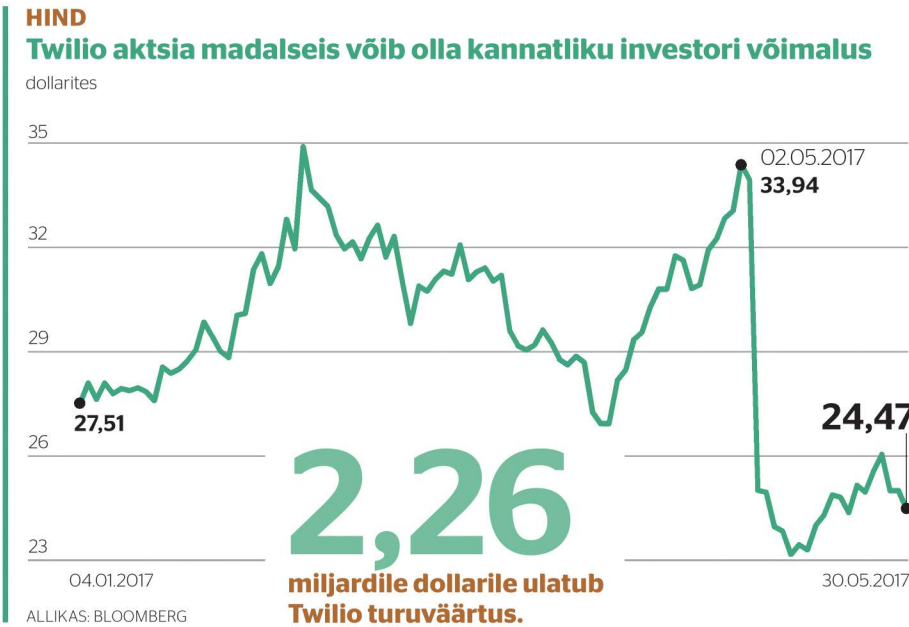
Koolitus Exceli edasijõudnud kasutajale

2
vaba
kohta!

Info ja registreerimine: Tanel Tammiku / tel: 667 0285 / e-post: tanel.tammiku@aripaev.ee / akadeemia.aripaev.ee

peksa saanud

”Meie kogemus ütleb, et investorid pagevad tarkvarafirmadest lihtsamalt, kui fundamentaalnäitajad selleks põhjust annavad.

Canaccord Genuity analüütik Richard Davis

me ei usu, et midagi sarnast veel juhtub. Kliendiandmed kinnitavad Twilio populaarsust ja laienemist, mis peaks toetama jätkusuutlikku kasvu,” kirjutas Kidron. William Blairi analüütiku Bhavan Suri sõnul on Twilio aktsia praegu heale tasemele hinnatud. “Me usume, et Twilio valuatsioon praegusel tasemel on atraktiivne, kuna firma löikab kasu sektori dünaamikast ning tugevast ärimudelist, mis pakub teistsuguseid kasvuvektoreid võrreldes tavapärase mudeliga,” märkis Suri. Nii Oppenheimer kui ka William Blair säilitasid ostusoovituse Twilio aktsiale.

Kõik munad ei peagi ühes korvis olema

Ma ei saa analüütikutele kuidagi vastu vaielda. Paistab tõesti, et Twilio aktsia kaupleb praegu igati atraktiivsel hinnatasemel.

Ettevõtte tugev kasv jätkub ja Uberi osakaalu vähenemist käibes võib võtta ka hea uudisena. Kas see oleks siis parem, kui Uberi osakaal Twilio käibest oleks tõusnud veerandi või kolmandikuni ja oleks muutnud Twilio veelgi enam sõltuvaks ühest ettevõttest?

Muide, kes luges Twilio IPO prospekti eelmisel aastal, siis seal oli spetsiaalselt nimetatud võimaliku riskina suurte

klientide tugevat osakaalu käibes. Toona oli Twilio suurim klient Facebookile kuuluv WhatsApp, mis moodustas Twilio käibest 15%. Sellest riskist ma kirjutasin eelmisel aastal, kui Twilio asus leevendama USA IPO-põuda. Nüüd ongi Twiliol hea võimalus hajutada kliendiportfelli, mis niigi sisaldab väga tuntud nimesid, nagu Facebook, Netflix, Twitter ja varem nimetatud Salesforce.

Twilio suhtes lisab mulle kindlust ka tõsiasi, et insaiderid on kasutanud hiljutist hinnasula positsiooni suurendamiseks. Tegevjuht Jeff Lawson ostis mai keskel 100 000 aktsiat keskmise hinnaga 23,43 dollarit ning nõukogu liige Jim McGeever soetas 10 000 aktsiat keskmise hinnaga 23,19 dollarit. Need on sammud, mis lisavad firma aktsionäridele enesekindlust.

Närvi ja aega peab olema

Investorile, kel on piisavalt närvi ja aega hoida Twilio aktsiaid, võib ettevõtte olla väga hea investering. Nende tehnoloogia ja kasvu juures on 2,26 miljardi dollariline turuväärtus selgelt liiga väike, eriti kui arvesse võtta, milliseid ulmelisi kordajaid on teiste tehnoloogiafirmade investorid nõus alla neelama.

KEEMIATÖÖSTUS

Buffett ostis Saksa kemikaalitootja aktsiat

Lanxess AG aktsia hakkas Frankfurdi börsil kiiresti kallinema, sest selgus, et Warren Buffetti General Reinsurance AG üksus ostis kemikaalitootjas 3protsendilise osaluse, vahendas Bloomberg.

Aktsia kallines esmaspäeval 4,8 protsenti, 66,3 eurole. Veel päeva hakul, mil Buffetti ost ei olnud teada, oli aktsia miinuses. Lõpuks jõudis aktsia viimase aasta kõrgeimale tasemele. Buffett, kes on Berkshire Hathaway juhatuse esimees ja suurim aktsionär, ostis Lanxessi aktsiaid 19. mail, selgus teatest.

3% osaluse ostis Warren Buffett kemikaalitootjas Lanxess.

Lanxessi tegevjuht Matthias Zachert muudab Kölni ettevõtet üheks suuremaks määrdeainete lisandite ja tuleaeplastite tootjaks. Tema reformid said alguse pärast seda, kui ettevõtte ostis 2,4 miljardi dollari eest USA keemiaettevõtte Chemtura.

Berkshire Hathaway on juba mõnda aega Saksamaal investeringuid otsinud. Selle aasta alguses osteti torutootja Wilhelm Schulz GmbH. Kemikaalitööstuses on Berkshire'i omanduses USA ettevõtte Lubrizol.

ÄRIPÄEV.EE

KOMMERTSPANKADE INTRESSITOOTED

Tähtajaline hoius EUR, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	üle 5 aasta	min summa
Danske Bank	kontaktteeruge pangaga									
Tallinna Äripank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50/1,50	0,60/1,60	0,70/1,70	-	-	200
Tallinna Äripank (3)	0,25	0,30	0,35	0,55	0,65	0,75	0,85	-	-	200
Citadele Pank	-	-	-	0,01	0,01	0,20	0,35	0,75	-	150
Versobank	0,40	0,50	0,60	1,05	1,05	1,55	1,55	1,65	-	350
DNB	0,01	0,05	0,09	0,18	0,21	0,23	0,28	0,33	-	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	1,20	1,50	2	100/200 (4)
Inbank	-	-	0,50	0,75	1,00	1,25	1,75	2,00	-	500

Jooksev hoius EUR, %

	keskmiselt kuu jäägil	kuu püsijäägil
Danske Bank	kontaktteeruge pangaga	
Tallinna Äripank	-	0,00
Tallinna Äripank (3)	-	0,00
Citadele Pank	-	-
Versobank	0,00	0,00
DNB	0,05 (7)	-
Krediidipank	-	0,01
Inbank	-	-

Tähtajaline hoius USD, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Danske Bank	kontaktteeruge pangaga						
Tallinna Äripank	0,05	0,05	0,05	0,10	0,15	0,20	200
Citadele Pank	-	-	-	0,90	1,00	1,30	200
Versobank	0,30	0,35	0,45	0,70	0,90	1,10	500
DNB	0,10	0,11	0,14	0,29	0,39	0,49	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	100/200 (4)

Kursid on päeva jooksul korrigeeritavad; (3) personaal panganduse klientidele; (4) internet pangas/kontoris (7) päevalõpu kontojärgilt. Äripanga jooksva hoiuse intressimäär on nüüd 0%.

Pankade kontaktandmed

Citadele Pank Narva mnt. 63/1, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee, www.citadele.ee
Versobank Hallivanamehe 4, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501

DnB PANK Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnb.ee, www.dnb.ee
Eesti Krediidipank Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037

Tallinna Äripank Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8066, faks 668 8065

BALTI ETTEVÕTETE NOTEERIMATA VÕLAKIRJAD

võlakiri	ISIN kood	emiteerimis-kuupäev	lunastamis-tähtaeg	kupongimäär	intressimakse sagedus	nimi-väärtus, €	emissiooni maht, €
Creditstar	EE3300111038	1.12.2016	1.09.2017	8,00%	kvartaalne	1 000	3 000 000
PlusPlus Capital	EE3300110980	24.10.2016	1.10.2017	10,00%	kvartaalne	100	3 000 000
Finora Capital	EE3300110659	10.03.2015	15.03.2018	9,75%	kvartaalne	1 000	4 000 000
Creditstar	EE3300111046	1.12.2016	1.06.2018	11,00%	kvartaalne	1 000	15 000 000
Minor Ülemiste	EE3300110691	16.06.2015	26.11.2018	7,00%	kvartaalne	1 000	5 000 000
PlusPlus Capital	EE3300110840	25.01.2016	1.02.2019	13,00%	kvartaalne	1 000	4 000 000
Finora Capital	EE3300110972	22.09.2016	22.05.2019	9,25%	kvartaalne	1 000	1 000 000
PlusPlus Capital	EE330011079	20.12.2016	1.10.2019	12,00%	kvartaalne	100	7 000 000
luteCredit Europe A8	EE3300111020	28.11.2016	15.10.2019	14,00%	kvartaalne	100	1 400 000
Creditstar	EE3300111053	1.12.2016	1.12.2019	12,50%	kvartaalne	1 000	15 000 000
luteCredit Europe A9	EE3300111194	12.05.2017	15.06.2020	14,00%	kvartaalne	100	2 000 000

Redgate Capital AS Pärnu mnt 10, Tallinn 10148, tel 66 68 200, bonds@redgatecapital.eu, www.redgatecapital.eu

FONDID

LHV Varahaldus

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a.) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,61	1,61	1,61	2,61	1,62	3,59	4,02	4,72	697 210 254
Pensionifond M, EUR	1,26	1,26	1,26	1,85	1,04	2,36	3,35	4,03	86 036 684
Pensionifond S, EUR	1,28	1,28	1,28	1,79	-0,21	-0,19	1,89	2,49	64 019 876
Pensionifond XL, EUR	1,41	1,41	1,41	3,00	1,98	4,26	4,58	5,59	119 664 784
Pensionifond XS, EUR	1,19	1,19	1,19	1,28	-0,21	-0,15	1,87	2,65	20 591 557
Täiendav Pensionifond, EUR	1,64	1,64	1,64	3,21	2,53	5,85	5,96	6,72	9 228 109
LHV Pensionifond Indeks	0,69	0,69	0,69		2,28	-	-	-	5 342 885
LHV Pensionifond Indeks Pluss	0,70	0,70	0,70		4,78	-	-	-	929 515
LHV Pensionifond 100 Pluss, EUR	1,77	1,77	1,77	8,50	1,17	3,00	4,26	6,89	4 720 633
LHV Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,79	0,79	0,79	2,00	-0,44	-0,55	0,56	1,74	537 412

LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	11,29	11,41	11,41		0,59	3,36	-8,77	8,15	11 765 500,80
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	10,34	10,44	10,44		10,24	18,96	6,87	6,67	4 177 190,86
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	6,61	6,67	6,67		10,24	18,96	6,87	6,67	-

Nordea Pensions Estonia

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a.) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	1,12	1,12	1,12	6,31	1,99	6,3	3,66	5,25	212 190 242,10
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,97	0,97	0,97	9,59	2,29	9,41	5,34	6,76	28 851 404,86
Nordea Pensionifond B, EUR	1,00	1,00	1,00	4,02	1,36	3,43	2,21	3,53	23 523 651,69
Nordea Pensionifond C, EUR	0,89	0,89	0,89	2,22	0,07	-0,01	1,56	2,12	13 088 420,54
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,53	1,56	1,54	12,49	2,82	12,72	6,92	9,02	10 741 353,58
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,80	0,81	0,81	3,54	0,92	2,9	2,78	3,58	2 350 931,50

Trigon Asset Management

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a.) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Trigon Balti Fond C, EUR	19,63	20,33	19,93	6,47	4,44	12,41	14,69	11,92	1 452 474,85
Trigon Uus Euroopa Fond C, EUR	32,49	33,64	32,98	11,60	18,29	35,72	8,26	14,18	115 179 593,19
Trigon Venemaa Top Picks Fond C, EUR	23,28	24,11	23,64	20,71	-4,94	41,90	11,53	4,31	12 191 181,21

Fondivalitsejate kontaktandmed

LHV Varahaldus AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee

Nordea Pensions Estonia AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee

Trigon Asset Management AS Viru Väljak 2, Tallinn 10111, tel. +372 667 92 00, www.trigon.ee

Maaklerifirmade kontaktandmed

LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

Äripäeva uudisveeb põllumeestele

Äripäev

Põllumajandus.ee

INVESTOR TOOMASE BLOGI

Kas näpp läks liiga vara päästikule?

Lugejatele on teada minu otsus müüa aktsiaid ja suurendada portfellis vaba raha osakaalu.

Mõeldud – tehtud. Kuid USA ja Euroopa turud on rallinud ja analüütikud ei näe veel lõppu silmapiiril. Kas ma tõesti hakkasin liiga vara paugutama?

Vähendasin positsioone Apple'is ja Microsoftis, kuid need firmad koos S&P 500 indeksiga on tänavu korralikult tõusnud. USA suurima aktsiaindeksi koondkasum tõusis 13,6%, mis on suurim kasv pärast 2011. aasta kolmandat kvartalit. S&P 500 firmade kogukäive tõusis aastases võrdluses 7,7% mis on suurim tõus pärast 2011. aasta neljandat kvartalit, selgub FactSeti kogutud andmetest.

Varasematel aastatel olid investorid ja analüütikud mures, et kasumite kasv toetub enamjaolt firmade aktsiate tagasios-tule ja äri otseselt polnud paremaks läinud. Praegu on aga aktsiate tagasios-tmine langustrendis. Esimeses kvartalis kaha-nes tagasios-tude maht aastases võrdluses 18% ning eelmise aasta neljanda kvartali-ga võrreldes 1,4%.

Tugev kasv

S&P 500 11 sektorist 10 suutis esimeses kvartalis kasumit kasvatada, kusjuures kõige edukamad olid finants- ja tehnoloogia-sektor. Praeguseks on kasumid kasva-nud kolm kvartalit järjest, millele eelnes viis järjestikust väheneva kasumiga kvar-talit. Analüütikute hinnangul tõus jät-kub. FactSeti kogutud andmetest selgus, et analüütikud prognoosivad teises kvarta-lis S&P firmade kasumi suurenemist 6,8% võrra ning 11% terve aasta peale.

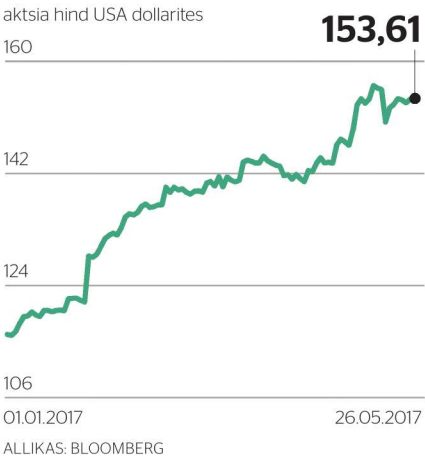
Investorid on igatahes kasumite ja käi-vete tõusust saanud kauplemiseks julgust ja see on viinud aktsiahinnad kõrgemale.

Mina müüsin portsu aktsiaid käes-oleva aasta teisel nädalal, kuid mugavu-se huvides võrdlen tõuse alates aasta algu-sest. Selle ajaga on S&P 500 tõusnud 7,9%, EuroStoxx 50 lausa 8,8% ning Nasdaq OMX Tallinn indeks 4,3%. Paraku on minu port-fell sama aja peale püsinud põhimõtteli-selt nullis.

Parem kolm aastat liiga vara kui kolm päeva liiga hilja.

investor Toomas

HIND Apple'i turuväärtus on tänavu tublisti kerkinud

Ilmselt pean tunnistama, et eksisin Microsofti ja Apple'i aktsiate müümisega. Minu pessimism Apple'i asjus pole reali-seerinud ja Apple'i väärtpaber on sel aastal rallinud lausa 32,6%. Microsofti aktsia on aasta algusest kallinenud 12,6% ning sarnaselt Apple'i aktsiaga kaupleb 52 nä-dala ja ajaloo kõrgeima taseme lähedal.

Oma hind

See kõik võib näida ja kõlada tagantjäre-letarkusena, ja ilmselt ongi, kuid ma olen endiselt oma plaanis kindel. Jah, pean peeglist vaadata ja endale tuhka pähe raputama, sest minu portfelli tootlus on sel aastal peamiste aktsiaindeksitega võr-reldes üpris kehvake. See on praegu minu pessimismi ja ettevaatlikkuse hind.

Jaanuaris kirjutasin, kuidas olen pä-ri LHV pensionifondide juhi Andres Viisemanniga, kes on öelnud, et vahel on parem kolm aastat liiga vara väärtpaberid müüa ja rahasse tõmbuda kui kolm päeva liiga hilja. Seetõttu kokkuvõttes ma oma otsust ei kahetse.

Investor Toomas on Äripäeva välja mõeldud tegela-ne, aga tema käsutuses on reaalne raha, mida ta in-vesteerib finantsturgudele. Toomas alustas tege-vust 2002. aasta alguses, mil tema käsutusse anti investeerimiseks miljon krooni. Toomase inves-teerimisotsused langetab Äripäeva börsitoimetus, investeerimismõtteid jagab investor Toomas Äripäe-va tagumisel leheküljel ja veebis.

PORTFELL Kuidas läheb Toomase investeringutel?

päevane muutus

+0,66%

väärtus 279 507,75 eurot
49% aktsiad / 44% raha / 7% võlakirjad

aktsiate päevane muutus protsentides

Lerøy Seafood	1,79
Apranga	1,14
Ryanair	0,67
Tallink	0,21
Berkshire Hathaway B-aktsia	0,05
Baltic Horizon Fund	0
Microsoft	0
Olympic EG	0
Apple	-0,21
Statoil	-0,27

Viimased tehingud

Müüs: 11. mail 210 Lerøy Seafoodi akt-siat hinnaga 47,8 eurot aktsia. Tehingu-summa oli 10 043,35 eurot. Teenustasu oli 15,06 eurot.

Müüs: 9. jaanuaril 442 Ryanairi aktsiat hin-naga 14,68 eurot aktsia. Tehingusumma oli 6488,56 eurot. Teenustasu oli 14,06 eurot.

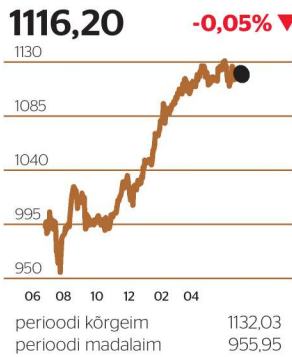
SINU ARVAMUS

Kommenteeri Toomase investeerimis-otsuseid, jaga oma kogemusi või esita küsi-musi veebilehel www.aripaev.ee või e-kirjaga aadressil investor.toomas@aripaev.ee

OMX TALLINN

52 nädalat

Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimikirja aktsiate liikumisi.

BÖRSIFIRMA

Grindeksil edukas kvartal seljataga

Läti ravimitootja JSC Grindeks teatas, et kasvas käivet 53 prot-senti ja puhaskasumit 89 korda. Grindeksi esimese kvartali käi-beks kujunes 31,9 miljonit eurot. Seda on 11,1 miljonit eurot roh-kem kui aasta varem. Kontser-ni puhastulu kasvas samuti kiires tempos – pärast möödunud aas-ta kahvatut, poolemiljonieurost puhaskasumit jäi ravimitootjal se-dapuhku joone all rohkem kätte – 2,51 miljonit eurot. Läti kontserni brutomarginaal jäi 60 protsendi juurde. Tulemuste hüppeline pa-ranemine tuleb kasvavast ekspor-dist – kui möödunud aasta esime-ses kvartalis oli eksport 18,7 mil-jonit eurot, siis sedapuhku eks-porditi 29,7 miljoni euro eest ravi-meid kokku 52 riiki.

Müügitulemused paranesid Vene-maal ja endistes idabloki maades: 10 miljonilt eurolt 20,5 miljoni-le eurole. Grindeksi nõukogu esi-mees Juris Bundulis ütles, et kõi-ge parem kasv tuli just siit. See on ka regiooni, kuhu ravimikontsern kõige rohkem panustab.

PANE TÄHELE

Arco Vara kinnitas dividen-di. Aktsionärid saavad iga aktsia pealt 1 sendi omanikutulul.

Goldman Sachs langetas naf-ta hinna prognoosi. Seda nii WTI kui ka Brenti puhul.

British Airwaysi emalt aktsia kukkumine. IT-tõrge häiris Inter-national Airlines Grupi lende.

BÖRSIKAUBAD

Kütused	30.05	Värvilised metallid	29.05
USD		USD/t	
Nafta IPE, bbl	51,39	Alumiinium LME	1953,5
Nafta NYMEX, bbl	49,29	Vask LME	5689
Mootoribensiin, t	540,25	Plii LME	2098
Diislikütus, t	469,00	Nikkel LME	9045
Kerge kütteõli, t	459,00	Tina LME	20355
Masuut (1% väävel), t	315,50	Tsink LME	2630
Maagaas Henry Hub, btu, USD	3,31		
Põllumajandus	30.05	Väärismetallid	30.05
nael = 453,59 g		USD/units, units = 31,105 g	
Kohv NYBOT, USC/nael	132,10	Kuld COMEX	1264,43
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	434,50	Plaatina NYMEX	942,75
Kakao NYBOT, USD/t	1984,00	Palladium NYMEX	799,97
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	143,60	Hõbe COMEX	17,34
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	358,5		

VALUUTA

Austraalia dollar	AUD	1,505	Singapuri dollar	SGD	1,549
Bulgaaria leev	BGN	1,956	Suurbritannia nael	GBP	0,871
Hiina jüaan	CNY	7,671	Sveitsi frank	CHF	1,090
Hongkongi dollar	HKD	8,720	Taani kroon	DKK	7,441
India ruupia	INR	72,205	Tai baat	THB	38,168
Jaapani jeen	JPY	124,570	Tšehhi kroon	CZK	26,435
Kanada dollar	CAD	1,505	Türgi liir	TRY	4,002
Korea won	KRW	1254,240	Ungari forint	HUF	307,840
Norra kroon	NOK	9,407	USA dollar	USD	1,119
Poola złott	PLN	4,180			
Rumeenia leu	RON	4,564			

ALLIKAS: BLOOMBERG KELLA 17 SEISUGA

ALLIKAS: BLOOMBERG KELLA 17 SEISUGA

EUR/SEK ▲
9,7248

EUR/RUB ▲
63,3437

BÖRS

Tallinn

30.05

aktsia	gulgemis- hind, EUR	muutus eelml, %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,380	-2,13	230	17,2	4,9%	0,85	0,7%
Baltika	0,280	1,82	2 120	59,8	4,1%	2,46	0,0%
Ekspress Grupp	1,350	1,50	4 693	9,2	9,1%	0,83	4,4%
Harju Elekter	4,180	0,00	7 045	2,6	48,3%	1,26	4,3%
LHV Group	9,560	0,31	105 531	12,6	21,0%	2,64	1,6%
Merko Ehitus	9,190	0,44	8 076	26,7	5,0%	1,33	4,5%
Nordecon	1,400	0,72	12 978	14,8	8,9%	1,32	6,4%
Olympic EG	1,690	0,00	46 096	8,9	26,6%	2,36	5,9%
PRFoods	0,370	0,00	-	32,7	1,9%	0,63	0,0%
Pro Kapital Grupp	1,850	0,00	-	-	-2,7%	1,21	0,0%
Silvano FG	2,670	1,91	85 763	10,1	24,2%	2,43	3,7%
Skano Group	0,570	0,00	-	121,7	-23,0%	0,57	0,0%
Tallink Grupp	0,937	0,21	108 796	14,2	5,4%	0,77	3,2%
Tallinna Vesi	12,900	-2,27	149 023	13,5	20,1%	2,73	4,2%
Tin Kaubamaja	9,130	-0,22	35 692	14,5	15,4%	2,23	6,9%
Trigon PD	0,646	-0,46	646	138,0	-2,1%	1,21	0,0%
Baltic Horizon Fund	1,315	0,00	5 244	-	-	-	-

P/E arvatatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud koondkasumi emattevõtja osa põhjal

Riia

aktsia	sulgemis- hind, EUR	muutus eelm. %	P/E	P/B	divid. tootlus
Grindex	6,74	12,15	17,7	0,5	-
Latvijas Gaze	9,56	0,63	11,8	0,6	-
Olainfarm	10,20	0,99	14,4	1,5	-
SAF Tehnika	4,75	0,85	14,9	1,2	-

Grindeks ▲
+12,15%

Tallinna Vesi ▼
-2,27%

Helsinki

30.05

aktisia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Alma Media	6,17	2,66	21,2	4,5	2,6
Citycon	2,24	0,00	14,9	0,9	6,5
Elisa Comm.	35,38	0,14	21,4	5,4	4,2
Finnair	5,25	-0,94	-	0,8	-
Fortum	14,14	-0,63	24,8	0,9	-
HKScan	3,26	-0,61	-	0,5	4,9
Kesko	45,07	-0,04	50,1	2,1	4,4
Neste Oil	36,40	-1,11	-	2,3	3,6
Nokia	5,68	-0,96	-	1,7	-
Ovi	30,22	-0,40	17,9	3,0	2,5
PKC Group	23,56	0,00	36,21	3,6	-
Stockmann	6,98	-0,21	-	0,5	-
Stora Enso	11,44	-0,09	-	1,5	-
UPM Kymmene	25,20	-0,12	-	1,7	3,8
YIT	7,66	0,13	-	1,7	2,9

Vilnius

aktsia	hind, EUR	muutus eelms, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Apranga	2,66	1,14	-	2,7	6,0
City Service	-	-	-	-	-
Invalida	4,600	9,26	-	1,1	-
Linas Agro	0,635	0,00	15,6	0,6	-
Panevezio Statybos	1,040	4,00	-	1,6	-
Siaulių Bankas	0,492	0,41	2,2	1,2	-
Snaige	0,310	0,00	-	0,6	-

LOE VEEBIST

Värsked börsiuudised: www.aripaev.ee/bors
Turuülevaade: investor.aripaev.ee

SINU TEHNIKA KAUBAMAJA

Photopoint.ee üle 200 000 toote seast leiad kõike – alates peegelkaamerate kuni tasakaaluliikuriteni!

-20%

Olympus PEN Lite E-PL7 hübriidkaamera
+ 14-42mm EZ objektiiv
479€ -599€

-48%

Tamron 70–300mm f/4.0–5.6
Di LD teleobjektiiv
99€ -189€

-21%

Prestigio Wize NV3 nutitelefoni
+ Canyon akupank 2600mAh
74.99€ -95€

-34%

Lenovo Tab3 8GB 3G
7" tahvelarvuti
99€ -149€

-22%

Prestigio autokaamera
Roadrunner 506 GPS
69€ -89€

-17%

Canon EOS 1300D peegelkaamera
+ 18-55mm DC III standardsuum
399€ -479€

Fujifilm Instax Mini 8 polaroidkaamera
99€

-23%

Polar Loop 2 aktiivsusmonitor
nutitelefoni märguannetega
99€ -129€

DJI Inspire 2
Premium Combo
7098€

-80€

Apple iPhone 7 128GB
+ nutifotograafia kursus tasuta
799€ -879€

-13%

MPman Gyropode G1
tasakaaluliikur
259€ -299€

Fitbit Alta HR aktiivsusmonitor
149€

Vaata lähemalt www.photopoint.ee

Tasuta infotelefon **800 FOTO** (800 3686)

Photopoint.ee veebipoes on alates 49€ ostude transport Sinuni **tasuta**

Photopoint
Rocca al Mare
Tallinn, Paldiski mnt 102
Avatud E-P 10-21

Photopoint
Kristiine keskus
Tallinn, Endla 45
Avatud E-P 10-21

Photopoint
Ülemiste Keskus
Tallinn, Suur-Sõjamäe 4
Avatud E-P 10-21

Photopoint
Kvartal
Tartu, Riia 2
Avatud E-L 10-21, P 10-19

Photopoint
Lõunakeskus
Tartu, Ringtee 75
Avatud E-P 10-21

Photopoint
veebikaubamaja
www.photopoint.ee
Alati avatud

PhotoPoint

ANDRY'S ANTIQUES & COLLECTIBLES ANTIİK JA KOGUMINE

VIRU tn 9 TALLINN

+(372) 63 142 63
noeps@online.ee

Meil on müügis 10 rublaseid kuld münte 1899. aastast

Müntide pilt on informatiivne

TEGUTSEME JUBA AASTAST 1989

Meil on müügis
10. rublane münt
aastast 1776

Kullast,
tsaariaegne
tulemasin

Meil on müügis enne
sõjaaegne
Eestis
valmis-
tatud

hõbe
õllekann

Meil on ilus valik vanaaegseid esemeid ja kogumisobjekte.

Pakkuda võib kõike

Ostame igasuguseid
Langebrauni suveniir-
esemeid, maksame 100 eurot/tk.
Tel 508 34 85

OODATUD on **ALLJÄRGNEV VANAVARA**: kuunijajalad, lampionid, lünnid, vask- ja pronksesemed. Stiilne mööbel. **Mündid, märgid, medalid, ordenid, autasud** ja nende osad. VANAAEGSED dokumendid, trükised, reklaamtahvlid, VANAAEGSED paberrahad, maksevahendid, väärtpaberid, postkaardid postmargid. Portselan ja fajanss. Hõbedast lauariistad, karikad, pitsid, teeklaasialused. Mõõgad, täägid, kortikud. Saksa sõjaväe mundrid, fotod ja varustus. Kellad, uurid. Käsikohviveskid. Muusikariistad. **Merevaik.** Kristall- ja klaasesemed. VANAAEGSED telefonid, fotoaparaadid, fotod. Kompassid, binoklid ja teised merendusega seotud esemed. Maalid, gravüürid, pildid. VANAAEGSED mänguasjad, nukud, mänguautod. . Ehted, briljantidega ehted, **kuld- ja hõbeesemed!**

ostame Eesti kroone ja markasid

Ostame vanarahad
Tel 508 34 85

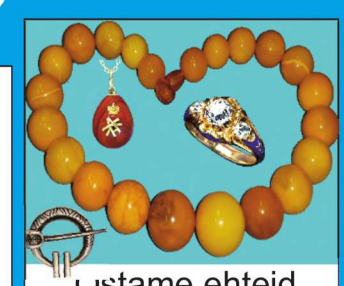
hambakuld
igal kujul (ka puhastamata)
kasutatud hambakroonid

Ostame hõbedat igal kujul

lasid üle Eesti,
Tel. 508 34 85
Pärnu mnt 38, Tallinn
Tööpäevadel kell 10.00 kuni 16.00

Ostame ehteid.

OSTAME
erinevaid tšempionite medaleid
Tallinnas Pärnu mnt 38
tööpäevadel kell 10-16

OSTAME
erinevaid sporaimärke
Tallinnas Pärnu mnt 38
tööpäevadel kell 10-16

OSTAME ANTIKI, VANAVARA, KULDA JA HÕBEDAT

Tallinnas Pärnu mnt 38 tööpäevadel 10-16 telefon 508 34 85

ostame@ostame.ee